

DZIENNIK USTAW

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 26 maja 1989 r.

Nr 30

TRESC:

Poz.:

USTAWY:

158 — z dnia 17 maja 1989 r. o izbach lekarskich	481
159 — z dnia 17 maja 1989 r. o Funduszu Rozwoju Rynku i Monopolizacji Handlu	489
160 — z dnia 17 maja 1989 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	490
161 — z dnia 17 maja 1989 r. o ustanowieniu Krzyża Czynu Bojowego Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie	492
162 — z dnia 17 maja 1989 r. o zmianie ustawy o zakwaterowaniu sił zbrojnych	493
163 — z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne	497

158

USTAWA

z dnia 17 maja 1989 r.

o izbach lekarskich.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Tworzy się samorząd lekarzy.

2. Samorząd lekarzy jest niezależny w wykonywaniu swych zadań i podlega tylko przepisom ustawy.

3. Jednostkami organizacyjnymi samorządu lekarzy posiadającymi osobowość prawną są: Naczelna Izba Lekarska i okręgowe izby lekarskie.

Art. 2. 1. Siedzibą Naczelnej Izby Lekarskiej i jej organów jest miasto stołeczne Warszawa.

2. Okręgowa izba lekarska działa na obszarze jednego lub więcej województw.

3. Obszar działania poszczególnych okręgowych izb lekarskich oraz ich siedziby ustala Naczelna Rada Lekarska, uwzględniając podział terytorialny państwa.

4. Wojskowa Izba Lekarska, Izba Lekarska Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Kolejowa Izba Lekarska mają uprawnienia i obowiązki okręgowej izby lekarskiej i działają na terenie całego kraju.

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o lekarzu, należy przez to rozumieć również lekarza dentystę.

Rozdział 2

Zadania i zasady działania samorządu lekarzy

Art. 4. 1. Zadaniem samorządu lekarzy jest w szczególności:

- 1) sprawowanie pieczy i nadzoru nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu lekarza,
- 2) ustanawianie obowiązujących wszystkich lekarzy zasad etyki i deontologii zawodowej oraz dbałość o ich przestrzeganie,
- 3) reprezentowanie i ochrona zawodu lekarza,
- 4) integrowanie środowiska lekarskiego,
- 5) zajmowanie stanowiska w sprawach stanu zdrowia społeczeństwa, polityki zdrowotnej państwa oraz organizacji ochrony zdrowia,
- 6) współpraca z towarzystwami naukowymi, szkołami wyższymi i jednostkami badawczo-rozwojowymi w kraju i za granicą,
- 7) prowadzenie instytucji samopomocowych i innych form pomocy materialnej dla lekarzy i ich rodzin,
- 8) zarządzanie majątkiem i działalnością gospodarczą izb lekarskich,
- 9) wykonywanie innych zadań określonych odrębnymi przepisami.

2. Zadania określone w ust. 1 samorząd lekarzy wykonuje w szczególności przez:

- 1) stwierdzanie prawa wykonywania zawodu lekarza i prowadzenie rejestru lekarzy,
- 2) negocjowanie warunków pracy i płac,
- 3) sprawowanie orzecznictwa w przedmiocie orzekania o niezdolności do wykonywania zawodu lekarza,
- 4) współdziałanie w sprawach specjalizacji zawodowej,
- 5) przewodniczenie komisjom konkursowym w konkursach na stanowisko ordynatora i uczestnictwo w konkursach na inne kierownicze stanowiska w służbie zdrowia,
- 6) opiniowanie projektów ustaw dotyczących ochrony zdrowia i przepisów dotyczących wykonywania zawodu lekarza bądź występowanie o ich wydanie,
- 7) opiniowanie i wnioskowanie w sprawach kształcenia przed- i podyplomowego lekarzy i w innych zawodach medycznych,
- 8) prowadzenie badań dotyczących ochrony zdrowia i wykonywania zawodu lekarza,
- 9) sprawowanie sądownictwa lekarskiego w zakresie odpowiedzialności zawodowej lekarzy oraz sądownictwa polubownego,
- 10) występowanie w obronie interesów indywidualnych i zbiorowych członków samorządu lekarzy,
- 11) współdziałanie z organami władzy i administracji państwowej, samorządu terytorialnego, organizacjami politycznymi, związkami zawodowymi oraz innymi organizacjami społecznymi w sprawach dotyczących ochrony zdrowia ludności i warunków wykonywania zawodu lekarza.

Art. 5. Uprawnienia samorządu lekarzy wymienione w art. 4 ust. 2 pkt 2 i 10 nie naruszają uprawnień związków zawodowych wynikających z ustawy o związkach zawodowych i Kodeksu pracy.

Art. 6. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Lekarskiej, w drodze rozporządzenia, określi:

- 1) tryb postępowania w sprawach stwierdzania prawa wykonywania zawodu lekarza i prowadzenia rejestru lekarzy,
- 2) organizację komisji i tryb orzekania o niezdolności do wykonywania zawodu lekarza.

Art. 7. 1. Kadencja organów izb lekarskich trwa 4 lata.

2. Tę samą funkcję w organach izb lekarskich można pełnić nie dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje.

3. Wybory do organów izb lekarskich odbywają się w głosowaniu tajnym przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

4. Czynne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izb lekarskich, z wyłączeniem lekarzy zawieszonych w prawie wykonywania zawodu.

5. Bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izb lekarskich, z wyłączeniem lekarzy ukaranych karą wymienioną w art. 42 ust. 1 pkt 2 i 3.

6. Na członków sądów lekarskich mogą kandydować lekarze wykonujący zawód nieprzerwanie co najmniej od 7 lat.

Art. 8. Mandat członka organu izby lekarskiej wygasa wskutek:

- 1) śmierci,
- 2) zrzeczenia się mandatu,
- 3) skreślenia z listy członków izby lekarskiej,
- 4) odwołania przez organ, który dokonał wyboru,
- 5) utraty obywatelstwa polskiego,
- 6) ukarania prawomocnym orzeczeniem sądu lekarskiego karami określonymi w art. 42 ust. 1 pkt 3 i 4,
- 7) skazania prawomocnym wyrokiem na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych lub zakazu wykonywania zawodu lekarza.

Art. 9. Uchwały organów samorządu lekarzy podejmowane są zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków danego organu.

Art. 10. 1. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej może zaskarżyć do Sądu Najwyższego sprzeczną z prawem uchwałę organu okręgowej izby lekarskiej lub Naczelnej Izby Lekarskiej pod zarzutem niezgodności z prawem. Sąd Najwyższy utrzymuje zaskarżoną uchwałę w mocy bądź ją uchyla.

2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej może zwrócić się do Krajowego Zjazdu Lekarzy lub do Naczelnej Rady Lekarskiej o podjęcie uchwały w sprawie należącej do właściwości samorządu lekarzy.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, powinien rozpatrzyć najbliższy Krajowy Zjazd Lekarzy, a Naczelna Rada Lekarska — w terminie miesiąca od dnia jego wpływu.

Art. 11. Naczelna Izba Lekarska i okręgowe izby lekarskie mają prawo używania pieczęci urzędowej.

Rozdział 3

Prawa i obowiązki członków

Art. 12. 1. Na listę członków okręgowej izby lekarskiej wpisuje się lekarzy spełniających łącznie następujące warunki:

- 1) posiadających prawo wykonywania zawodu lekarza,
- 2) zamierzających wykonywać lub wykonujących zawód na obszarze działania izby.

2. Lekarzy spełniających warunki określone w ust. 1 pkt 1, lecz nie wykonujących zawodu, wpisuje się na listę na ich wniosek.

3. W razie wykonywania zawodu na obszarze działania dwóch lub więcej okręgowych izb lekarskich, lekarz podlega wpisowi na listę członków wybranej przez siebie izby.

Art. 13. Skreślenie z listy członków okręgowej izby lekarskiej następuje wskutek:

- 1) śmierci,

- 2) pozbawienia prawa wykonywania zawodu:
 - z mocy orzeczenia sądu lekarskiego lub wyroku sądowego,
 - z powodu niezdolności do wykonywania zawodu,
- 3) zrzeczenia się prawa wykonywania zawodu,
- 4) przeniesienia na teren innej izby.

Art. 14. 1. Do uchwał samorządu lekarzy w sprawach stwierdzania prawa wykonywania zawodu bądź jego pozbawiania z powodu niezdolności do wykonywania zawodu stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego odnoszące się do decyzji administracyjnych.

2. Na uchwałę, o której mowa w ust. 1, służy zainteresowanemu skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

3. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej może zaskarżyć do Naczelnego Sądu Administracyjnego prawomocną uchwałę organów samorządu lekarzy w sprawach, o których mowa w ust. 1, z powodu jej niezgodności z prawem w trybie określonym w Kodeksie postępowania administracyjnego.

Art. 15. Członkowie samorządu lekarzy obowiązani są przestrzegać:

- 1) zasad etyki i deontologii oraz innych przepisów związanych z wykonywaniem zawodu lekarza,
- 2) uchwał władz i organów samorządu lekarzy.

Art. 16. Członkowie samorządu lekarzy mają prawo:

- 1) wybierać i być wybieranymi do organów samorządu lekarzy, z zastrzeżeniem art. 7 ust. 4 i 5,
- 2) korzystać z pomocy izb lekarskich w zakresie rozwijania kwalifikacji zawodowych oraz zapewnienia właściwych warunków wykonywania zawodu,
- 3) korzystać z ochrony i pomocy prawnej organów izb lekarskich,
- 4) korzystać ze świadczeń instytucji izb lekarskich i działalności samopomocowej.

Art. 17. 1. Członkowie organów izb lekarskich pełnią swoje obowiązki społecznie.

2. Na wniosek okręgowej lub Naczelnej Rady Lekarskiej zakład pracy obowiązany jest zwolnić od pracy pracownika pełniącego określoną funkcję z wyboru w organach izb lub wykonującego czynności na rzecz izby, bez prawa do wynagrodzenia.

3. Izby lekarskie określają zasady i tryb zwrotu kosztów podróży oraz innych uzasadnionych wydatków poniesionych przez członków samorządu w związku z wykonywaniem czynności na rzecz izb.

Art. 18. 1. Zakład pracy nie może wypowiedzieć umowy o pracę lekarzowi pełniącemu funkcję z wyboru w organach izb lekarskich, o których mowa w art. 20 pkt 2—5 oraz w art. 31, w czasie jej pełnienia, bez uzyskania zgody właściwej rady lekarskiej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadkach określonych w art. 40 Kodeksu pracy.

3. Zakład pracy nie może wypowiedzieć lekarzowi, o którym mowa w ust. 1, warunków pracy i płacy na jego niekorzyść, chyba że zachodzą przyczyny określone w art. 43 Kodeksu pracy.

Rozdział 4

Okręgowe izby lekarskie

Art. 19. Okręgową izbę lekarską stanowią lekarze wpisani na listę jej członków.

Art. 20. Organami okręgowej izby lekarskiej są:

- 1) okręgowy zjazd lekarzy,
- 2) okręgowa rada lekarska,
- 3) okręgowa komisja rewizyjna,
- 4) okręgowy sąd lekarski,
- 5) okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej.

Art. 21. 1. Najwyższą władzą okręgowej izby lekarskiej jest okręgowy zjazd lekarzy. W zjeździe uczestniczą członkowie okręgowych izb lekarskich poprzez swoich delegatów, a także z głosem doradczym — nie będący delegatami członkowie ustępujących organów okręgowej izby lekarskiej.

2. Delegatów wybiera się na zebraniach zwołanych w poszczególnych rejonach, obejmujących części obszaru działania izby. Zasady podziału izby na rejony ustala okręgowa rada lekarska.

3. Mandat delegata trwa 4 lata.

Art. 22. 1. Okręgowa rada lekarska zwołuje co roku okręgowy zjazd lekarzy, a co cztery lata — zjazd sprawozdawczo-wyborczy.

2. Nadzwyczajny okręgowy zjazd lekarzy zwołuje okręgowa rada lekarska:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wniosek Naczelnej Rady Lekarskiej,
- 3) na wniosek okręgowej komisji rewizyjnej,
- 4) na wniosek co najmniej 1/3 członków okręgowej izby lekarskiej.

3. Nadzwyczajny okręgowy zjazd lekarzy powinien być zwołany w ciągu miesiąca od dnia wpływu wniosku w sprawie jego zwołania.

4. Nadzwyczajny okręgowy zjazd lekarzy obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.

Art. 23. Okręgowy zjazd lekarzy w szczególności:

- 1) podejmuje uchwały w sprawach objętych zakresem działania izby,
- 2) ustala zasady gospodarki finansowej izby oraz uchwała budżet izby,
- 3) rozpatruje i zatwierdza roczne i kadencyjne sprawozdania okręgowej rady lekarskiej, okręgowej komisji rewizyjnej, okręgowego sądu lekarskiego i okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej,
- 4) ustala organizację organów izby i tryb ich działania,
- 5) ustala liczbę członków organów izby i zastępców okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej,

- 6) dokonuje wyboru przewodniczącego i członków okręgowej rady lekarskiej, członków okręgowej komisji rewizyjnej, członków okręgowego sądu lekarskiego oraz okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej i jego zastępców,
- 7) dokonuje wyboru delegatów na Krajowy Zjazd Lekarzy.

Art. 24. 1. Okręgowa rada lekarska wybiera spośród swoich członków prezydium. Prezydium okręgowej rady lekarskiej stanowią: przewodniczący oraz wybrani przez radę jego zastępcy, sekretarz, skarbnik i członkowie.

2. Prezydium okręgowej rady lekarskiej działa w imieniu rady w sprawach określonych uchwałą rady.

Art. 25. Okręgowa rada lekarska kieruje działalnością izby w okresie pomiędzy okręgowymi zjazdami lekarzy, a w szczególności:

- 1) wykonuje zadania i czynności określone w art. 4 ust. 1 pkt 1 i 3—9 oraz ust. 2 pkt 1—8, 10 i 11,
- 2) wykonuje uchwały okręgowego zjazdu lekarzy,
- 3) sporządza sprawozdania z wykonania budżetu,
- 4) składa przed okręgowym zjazdem lekarzy roczne i kadencyjne sprawozdania z działalności,
- 5) prowadzi bieżące sprawy izby,
- 6) wykonuje zadania zlecone przez Naczelną Radę Lekarską,

Art. 26. Przewodniczącemu okręgowej komisji rewizyjnej, przewodniczącemu okręgowego sądu lekarskiego oraz okręgowemu rzecznikowi odpowiedzialności zawodowej służy prawo do udziału w posiedzeniach okręgowej rady lekarskiej i jej prezydium.

Art. 27. Okręgowa komisja rewizyjna:

- 1) kontroluje działalność finansową i gospodarczą izby,
- 2) przedstawia sprawozdania z działalności kontrolnej okręgowemu zjazdowi lekarzy,
- 3) występuje z wnioskiem o udzielenie absolutorium okręgowej radzie lekarskiej.

Art. 28. Okręgowy sąd lekarski:

- 1) rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej lekarzy oraz sprawuje sądownictwo polubowne,
- 2) składa roczne i kadencyjne sprawozdania okręgowemu zjazdowi lekarzy.

Art. 29. Okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej prowadzi postępowanie w sprawach odpowiedzialności zawodowej lekarzy.

Rozdział 5

Naczelna Izba Lekarska

Art. 30. Najwyższą władzą samorządu lekarzy jest Krajowy Zjazd Lekarzy.

Art. 31. Organami Naczelnej Izby Lekarskiej są:

- 1) Naczelna Rada Lekarska,
- 2) Naczelna Komisja Rewizyjna,

- 3) Naczelny Sąd Lekarski,
- 4) Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej.

Art. 32. 1. W Krajowym Zjeździe Lekarzy biorą udział delegaci wybrani przez okręgowe zjazdy lekarzy oraz z głosem doradczym — nie będący delegatami członkowie ustępujących organów Izby.

2. Liczbę delegatów z poszczególnych izb lekarskich określa Naczelna Rada Lekarska zgodnie z regulaminem, o którym mowa w art. 35 ust. 1 pkt 6.

3. Krajowy Zjazd Lekarzy zwołuje Naczelna Rada Lekarska co 4 lata.

4. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Lekarzy zwołuje Naczelna Rada Lekarska:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wniosek Naczelnej Komisji Rewizyjnej,
- 3) na wniosek co najmniej 1/3 okręgowych rad lekarskich.

5. Nadzwyczajny Zjazd powinien być zwołany w ciągu 3 miesięcy od dnia wpływu wniosku o zwołanie Zjazdu i obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.

Art. 33. Krajowy Zjazd Lekarzy w szczególności:

- 1) uchwała zasady etyki i deontologii zawodowej,
- 2) uchwała program działalności samorządu lekarzy,
- 3) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania Naczelnej Rady Lekarskiej, Naczelnej Komisji Rewizyjnej, Naczelnego Sądu Lekarskiego i Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej,
- 4) uchwała regulaminy naczelnych organów Izby,
- 5) ustala liczbę członków organów Izby i zastępców Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej,
- 6) wybiera Prezesa i członków Naczelnej Rady Lekarskiej, członków Naczelnej Komisji Rewizyjnej, członków Naczelnego Sądu Lekarskiego oraz Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i jego zastępców,
- 7) ustala zasady podziału składki członkowskiej.

Art. 34. 1. W skład Naczelnej Rady Lekarskiej wchodzi: Prezes Naczelnej Rady Lekarskiej i członkowie wybrani przez Krajowy Zjazd Lekarzy oraz przewodniczący okręgowych rad lekarskich.

2. Naczelna Rada Lekarska wybiera spośród swoich członków Prezydium. Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej stanowią: Prezes oraz wybrani przez Radę wiceprezesi, sekretarz, skarbnik i członkowie.

3. Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej działa w imieniu Rady w sprawach określonych jej uchwałą.

Art. 35. 1. Naczelna Rada Lekarska kieruje działalnością samorządu lekarzy w okresie między Krajowymi Zjazdami Lekarzy, a w szczególności:

- 1) wykonuje uchwały Krajowego Zjazdu Lekarzy,
- 2) czuwa nad prawidłową realizacją zadań samorządu lekarzy,
- 3) koordynuje i nadzoruje działalność okręgowych rad lekarskich,

- 4) reprezentuje zawód lekarza wobec organów państwowych oraz organizacji politycznych i społecznych,
- 5) uchwała ramowe regulaminy organizacji i tryb działania organów okręgowych izb lekarskich,
- 6) uchwała regulamin wyborów do organów samorządu lekarzy oraz tryb odwoływania tych organów i ich członków,
- 7) określa zasady podejmowania uchwał przez organy samorządu lekarzy,
- 8) uchwała zasady gospodarki finansowej samorządu lekarzy,
- 9) określa wysokość składki członkowskiej,
- 10) wybiera Prezesa Naczelnej Rady Lekarskiej oraz Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, jeżeli ich mandat wygaś w czasie kadencji,
- 11) rozpatruje odwołania od uchwał okręgowych rad lekarskich,
- 12) analizuje i opiniuje kierunki rozwoju ochrony zdrowia ludności,
- 13) negocjuje warunki pracy i płac lekarzy,
- 14) uchwała budżet Naczelnej Rady Lekarskiej oraz rozpatruje sprawozdania z jego wykonania.

2. Naczelna Rada Lekarska uchyla uchwały okręgowych rad lekarskich sprzeczne z prawem lub uchwałami i regulaminami wydanymi na podstawie ustawy.

3. Naczelna Rada Lekarska może zwrócić się do okręgowej rady lekarskiej o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do zakresu działania rady. Uchwała rady powinna być podjęta w ciągu miesiąca od dnia doręczenia uchwały Naczelnej Rady Lekarskiej.

4. Naczelna Rada Lekarska wydaje Biuletyn i Gazetę Lekarską.

Art. 36. Naczelna Rada Lekarska przedstawia Radzie Ministrów coroczne informacje o działalności samorządu lekarzy.

Art. 37. Przewodniczącemu Naczelnej Komisji Rewizyjnej, Przewodniczącemu Naczelnego Sądu Lekarskiego oraz Naczelnemu Rzecznikowi Odpowiedzialności Zawodowej służy prawo do udziału w posiedzeniach Naczelnej Rady Lekarskiej i jej Prezydium.

Art. 38. Naczelna Komisja Rewizyjna:

- 1) kontroluje finansową i gospodarczą działalność Naczelnej Izby Lekarskiej,
- 2) przedstawia sprawozdania z działalności kontrolnej Krajowemu Zjazdowi Lekarzy,
- 3) sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych komisji rewizyjnych,
- 4) zgłasza wniosek o udzielenie absolutorium Naczelnej Radzie Lekarskiej.

Art. 39. Naczelny Sąd Lekarski:

- 1) rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej lekarzy,
- 2) składa Naczelnej Radzie Lekarskiej okresowe informacje o stanie spraw z zakresu odpowiedzialności zawodowej,

- 3) składa sprawozdania z działalności Krajowemu Zjazdowi Lekarzy.

Art. 40. Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej prowadzi postępowanie w sprawach odpowiedzialności zawodowej lekarzy.

Rozdział 6

Odpowiedzialność zawodowa

Art. 41. Członkowie samorządu lekarzy podlegają odpowiedzialności zawodowej przed sądami lekarskimi za postępowanie sprzeczne z zasadami etyki i deontologii zawodowej oraz za naruszenie przepisów o wykonywaniu zawodu lekarza.

Art. 42. 1. Sąd lekarski może orzekać następujące kary:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) zawieszenie prawa wykonywania zawodu lekarza na okres od sześciu miesięcy do trzech lat,
- 4) pozbawienie prawa wykonywania zawodu.

2. Lekarzowi ukaranemu przez Naczelny Sąd Lekarski w II instancji karą wymienioną w ust. 1 pkt 3 i 4 przysługuje prawo wniesienia odwołania do Sądu Najwyższego w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

Art. 43. 1. Lekarz, wobec którego sąd lekarski orzekł w I instancji karę wymienioną w art. 42 ust. 1 pkt 3 i 4, może być przez ten sąd tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych. Postanowienie o zawieszeniu wydaje sąd lekarski z urzędu lub na wniosek rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

2. Postanowienie sądu lekarskiego o tymczasowym zawieszeniu jest natychmiast wykonalne. Jeżeli okres tymczasowego zawieszenia trwa dłużej niż trzy miesiące, Naczelny Sąd Lekarski bada z urzędu zasadność zawieszenia.

Art. 44. 1. W razie uniewinnienia lub umorzenia postępowania w drodze rewizji nadzwyczajnej lub w wyniku wznowienia postępowania, lekarzowi przysługuje w stosunku do okręgowej izby lekarskiej roszczenie o odszkodowanie.

2. Roszczenie wygasa w razie niezłożenia wniosku w terminie rocznym od daty uprawomocnienia się orzeczenia.

3. W sprawach roszczeń o odszkodowanie orzeka sąd powszechny.

Art. 45. Na wniosek lekarza orzeczenie o uniewinnieniu lub umorzeniu postępowania w sprawie z zakresu odpowiedzialności zawodowej podlega opublikowaniu w organie prasowym samorządu lekarzy.

Art. 46. 1. Sprawy odpowiedzialności zawodowej lekarzy rozpatrują okręgowe sądy lekarskie i Naczelny Sąd Lekarski.

2. Okręgowe sądy lekarskie orzekają we wszystkich sprawach jako I instancja, z tym że w sprawach odpowie-

działności zawodowej członków okręgowej rady lekarskiej i okręgowej komisji rewizyjnej orzeka okręgowy sąd lekarski wyznaczony przez Naczelny Sąd Lekarski.

3. Naczelny Sąd Lekarski:

- 1) rozpatruje odwołania od orzeczeń okręgowych sądów lekarskich,
- 2) orzeka jako I instancja w sprawach odpowiedzialności zawodowej członków: Naczelnej Rady Lekarskiej, Naczelnej Komisji Rewizyjnej, Naczelnego Sądu Lekarskiego, Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i jego zastępców, a także okręgowych sądów lekarskich oraz okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej i ich zastępców,
- 3) rozpatruje w innym składzie odwołania od orzeczeń wydanych w trybie określonym w pkt 2.

Art. 47. 1. Kary nagany i zawieszenia prawa wykonywania zawodu pociągają za sobą utratę prawa wybieralności do organów izb lekarskich do czasu usunięcia z rejestru wzmianki o ukaraniu.

2. Lekarz zawieszony w czynnościach zawodowych nie może wykonywać praktyki lekarskiej w żadnej formie.

3. Kara pozbawienia prawa wykonywania zawodu powoduje skreślenie z listy członków okręgowej izby lekarskiej bez prawa ubiegania się o ponowny wpis.

4. W razie prawomocnego ukarania karą wymienioną w art. 42 ust. 1 pkt 3 i 4, stosunek pracy lekarza wygasa z mocy prawa. Wygaśnięcie to pociąga za sobą skutki, jakie przepisy prawa wiążą z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika.

Art. 48. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej o ten sam czyn toczy się niezależnie od postępowania karnego lub postępowania dyscyplinarnego, wszczętego w jednostce organizacyjnej, w której przepisy szczególne przewidują takie postępowanie. Może jednak być ono zawieszone do czasu ukończenia postępowania karnego.

Art. 49. 1. Postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej nie wszczyna się, a wszczęte umarza, jeżeli zaszła okoliczność, która według Kodeksu postępowania karnego wyłącza ściganie.

2. W razie śmierci obwinionego przed ukończeniem postępowania dyscyplinarnego, toczy się ono nadal, jeżeli zażąda tego — w terminie dwumiesięcznym od dnia zgonu obwinionego — jego małżonek, krewny w linii prostej, brat lub siostra.

Art. 50. 1. Od prawomocnego orzeczenia w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej rewizję nadzwyczajną do Sądu Najwyższego może wnieść również Minister Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Prezes Naczelnej Rady Lekarskiej.

2. Rewizja nadzwyczajna na niekorzyść ukaranego może być wniesiona w ciągu sześciu miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia.

Art. 51. 1. Nie można wszcząć postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, jeżeli od chwili popełnienia czynu upłynęły 3 lata.

2. Jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie odpowiedzialności zawodowej następuje nie wcześniej niż przedawnienie karne.

3. Bieg przedawnienia przerywa każda czynność rzecznika.

4. Karalność przewinienia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło pięć lat.

Art. 52. Oskarżycielem w postępowaniu dotyczącym odpowiedzialności zawodowej jest właściwy rzecznik odpowiedzialności zawodowej.

Art. 53. Obwiniony może przybrać w postępowaniu dotyczącym odpowiedzialności zawodowej obrońców spośród lekarzy lub adwokatów.

Art. 54. Członkowie sądów lekarskich w zakresie orzekania są niezawisli i podlegają tylko ustawom oraz obowiązującym zasadom etyki i deontologii zawodowej.

Art. 55. 1. Naczelna Rada Lekarska prowadzi rejestr ukaranych.

2. Usunięcie z rejestru wzmianki o ukaraniu następuje z urzędu po upływie:

- 1) trzech lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu karą upomnienia lub nagany,
- 2) pięciu lat od odbycia kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu, jeżeli lekarz nie zostanie w tym czasie ukarany lub nie zostanie wszczęte przeciwko niemu postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

3. Nie usuwa się wzmianki o karze pozbawienia prawa wykonywania zawodu.

Art. 56. W skład Naczelnego Sądu Lekarskiego orzekającego w II instancji wchodzi sędziowie Sądu Najwyższego wskazani przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

Art. 57. 1. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, w uzgodnieniu z Naczelną Radą Lekarską, określa w drodze rozporządzenia szczegółowe przepisy o organizacji i składzie sądów lekarskich, trybie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, prawach i obowiązkach stron i świadków, trybie wykonywania kar oraz o kosztach postępowania.

Rozdział 7

Polubowne rozstrzyganie sporów

Art. 58. 1. Okręgowe sądy lekarskie, za pisemną zgodą stron, mogą rozpatrywać — jako sądy polubowne — spory między lekarzami oraz między lekarzami a innymi pracownikami służby zdrowia, a także między lekarzami a innymi osobami lub instytucjami służby zdrowia, jeżeli spory te dotyczą wykonywania zawodu lekarza.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, sądy lekarskie stosują odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o sądach polubownych.

Rozdział 8

Majątek i gospodarka finansowa

Art. 59. 1. Majątek izb lekarskich stanowią: fundusz oraz ruchomości i nieruchomości.

2. Na fundusz izb lekarskich składają się:

- 1) składki członkowskie,
- 2) zapisy, darowizny, dotacje,
- 3) wpływy z działalności gospodarczej,
- 4) inne wpływy.

3. Majątkiem i funduszem izb zarządzają okręgowe rady lekarskie i Naczelna Rada Lekarska.

Art. 60. Izby lekarskie otrzymują z budżetu państwa środki finansowe na pokrycie kosztów tych czynności określonych w ustawie, które dotychczas były wykonywane przez organy administracji państwowej.

Art. 61. Nie opłacone w terminie składki członkowskie i koszty postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 9

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy szczególne, przejściowe i końcowe

Art. 62. W ustawie z dnia 28 października 1950 r. o zawodzie lekarza (Dz. U. Nr 50, poz. 458 i Nr 53, poz. 489 oraz z 1956 r. Nr 12, poz. 61) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. 1. Cudzoziemcowi, który wykonywał zawód lekarza za granicą na podstawie tam obowiązujących przepisów lub spełnia warunki określone w art. 2 pkt 1 i 2, Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w uzgodnieniu z Naczelną Radą Lekarską może zezwolić na wykonywanie tego zawodu oraz zatrudnienie w zakładach społecznych służby zdrowia na zasadach określonych w zezwoleniu.

2. Osoba określona w ust. 1, której wydano zezwolenie na wykonywanie zawodu lekarza, zostaje wpisana do rejestru lekarzy okręgowej izby lekarskiej terenowo właściwej ze względu na miejsce wykonywania zawodu i podlega przepisom o izbach lekarskich, z wyjątkiem korzystania z biernego prawa wyborczego.”;

2) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. 1. Przed rozpoczęciem wykonywania zawodu lekarz obowiązany jest przedstawić okręgowej radzie lekarskiej, na którego

obszarze zamierza wykonywać zawód, dowody posiadania warunków określonych w art. 2 bądź art. 3 ust. 1.

2. Na podstawie przedstawionych dowodów okręgowa rada lekarska wydaje lekarzowi zaświadczenie o prawie wykonywania zawodu.

3. Lekarz, który zgłosił zamiar wykonywania zawodu po upływie pięciu lat od ukończenia studiów lekarskich lub który przerwał wykonywanie zawodu na okres dłuższy niż pięć lat, może być zobowiązany przez okręgową radę lekarską do uprzedniego odbycia przeszkolenia. Program i zasady przeszkolenia ustala okręgowa rada lekarska.”;

3) art. 6 skreśla się;

4) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. 1. Lekarza posiadającego prawo wykonywania zawodu, u którego ujawniono niedostateczne przygotowanie zawodowe, okręgowa rada lekarska może zobowiązać do odbycia przeszkolenia uzupełniającego pod rygorem utraty prawa do wykonywania zawodu.

2. Program i zasady przeszkolenia, o którym mowa w ust. 1, ustala okręgowa rada lekarska.”;

5) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. 1. Lekarz ujawniający niezdolność do wykonywania zawodu, wywołaną chorobą psychiczną, narkomanią, alkoholizmem, niepełnictwem lub kalectwem, może być pozbawiony przez okręgową radę lekarską prawa wykonywania zawodu na stałe bądź na okres trwania niezdolności na podstawie orzeczenia specjalnej komisji.

2. W przypadku gdy lekarz odmawia poddania się badaniu przez komisję, o której mowa w ust. 1, lub gdy okręgowa rada lekarska na podstawie wyników postępowania wyjaśniającego uzna, że dalsze wykonywanie zawodu przez lekarza grozi niebezpieczeństwem dla osób przez niego leczonych — okręgowa rada lekarska może zawiesić lekarza w prawie wykonywania zawodu.

3. Postępowanie w sprawach pozbawienia prawa wykonywania zawodu jest poufne.

4. Szczegółowe zasady i tryb postępowania w sprawach dotyczących pozbawienia prawa wykonywania zawodu ustali Minister Zdrowia i Opieki Społecznej po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Lekarskiej.”;

6) w art. 26 ust. 4 skreśla się;

7) art. 27 skreśla się.

Art. 63. 1. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie ustawy zachowują moc obowiązującą przepisy wydane na podstawie ustawy z dnia 28 paździer-

nika 1950 r. o zawodzie lekarza (Dz. U. Nr 50, poz. 458 i Nr 53, poz. 489 oraz z 1956 r. Nr 12, poz. 61).

2. Do czasu ustalenia zasad etyki i deontologii zawodowej, o których mowa w art. 41, sądy lekarskie stosują „Zbiór zasad etyczno-deontologicznych polskiego lekarza”.

Art. 64. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 czerwca 1927 r. o wykonywaniu praktyki dentystrycznej (Dz. U. z 1934 r. Nr 4, poz. 32 i Nr 110, poz. 976, z 1938 r. Nr 91, poz. 628 i z 1947 r. Nr 27, poz. 104) wprowadza się następującą zmianę:

art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. 1. Przed rozpoczęciem wykonywania praktyki lekarsko-dentystrycznej lekarz dentysta obowiązany jest przedstawić okręgowej radzie lekarskiej, na której obszarze zamierza wykonywać zawód, dowody posiadania warunków określonych w art. 1 lub 2.

2. Na podstawie przedstawionych dowodów okręgowa rada lekarska wydaje lekarzowi dentyście zaświadczenie o prawie wykonywania zawodu.

3. Lekarz dentysta, który zgłosił zamiar wykonywania zawodu po upływie pięciu lat od ukończenia studiów lub który przerwał wykonywanie zawodu na okres dłuższy niż pięć lat, może być zobowiązany przez okręgową radę lekarską do uprzedniego odbycia przeszkolenia. Program i zasady przeszkolenia ustala okręgowa rada lekarska.”

Art. 65. 1. Lekarze pełniący zawodową lub okresową służbę wojskową, na czas tej służby, podlegają wpisowi na listę Wojskowej Izby Lekarskiej z siedzibą w Warszawie, której rada stwierdza im prawo wykonywania zawodu, jeżeli nie uzyskali go wcześniej, a spełniają warunki określone w odrębnych przepisach.

2. Lekarze pełniący służbę w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych podlegają wpisowi na listę izby lekarskiej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z siedzibą w Warszawie, której rada stwierdza im prawo wykonywania zawodu, jeżeli nie uzyskali go wcześniej, a spełniają warunki określone w odrębnych przepisach.

3. Lekarze zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych kolejowej służby zdrowia podlegają wpisowi na listę Kolejowej Izby Lekarskiej z siedzibą w Warszawie, której rada stwierdza im prawo wykonywania zawodu, jeżeli nie uzyskali go wcześniej, a spełniają warunki określone w odrębnych przepisach.

4. Stosunek służbowy oraz wynikające z niego prawa i obowiązki, a także odpowiedzialność za przewinienia związane z wykonywaniem zawodu lekarzy, o których mowa w ust. 1, 2 i 3, określają odrębne przepisy.

5. W stosunku do lekarzy, o których mowa w ust. 1, 2 i 3, przepisów art. 4 ust. 2 pkt 2, 3, 5, 7 i 10 oraz art. 35 ust. 1 pkt 13 nie stosuje się, a w stosunku do lekarzy wymienionych w ust. 1 i 2 nie stosuje się ponadto przepisów art. 18.

6. Uprawnienia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2, art. 14 ust. 3 i art. 50 ust. 1, przysługują odpowiednio Ministrom: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych oraz Transportu, Żeglugi i Łączności.

7. Opiniowanie projektów ustaw dotyczących ochrony zdrowia i przepisów dotyczących wykonywania zawodu lekarza, w zakresie związanym z Siłami Zbrojnymi Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej lub bezpośrednio obronnością albo bezpieczeństwem państwa, należy do właściwości Ministra Obrony Narodowej lub Ministra Spraw Wewnętrznych zgodnie z ich zakresem działania.

Art. 66. Sprawy wszczęte w myśl art. 8 i 9 ustawy o zawodzie lekarza przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i nie zakończone przekazuje się właściwym okręgowym izbom lekarskim.

Art. 67. 1. Czyny lekarzy i lekarzy dentystów, popełnione przed wejściem w życie ustawy, a stanowiące w myśl przepisów dotychczasowych wykroczenia zawodowe, uważa się za przewinienia w zakresie odpowiedzialności zawodowej w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Sprawy wszczęte przez komisje kontroli zawodowej, a nie zakończone prawomocnie, są prowadzone dalej po ich przekazaniu sądom lekarskim według zasad ustawy.

3. Sprawy wszczęte przez rzeczników dobra służby zdrowia bądź prowadzone przed komisjami kontroli zawodowej ulegają przekazaniu właściwym sądom lekarskim w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy i są prowadzone dalej według zasad w niej określonych.

Art. 68. Rada Państwa, na wniosek Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego oraz Zrzeszenia Polskich Towarzystw Medycznych, powoła Komitet Organizacyjny Izby Lekarskich.

Art. 69. 1. Zadaniem Komitetu, o którym mowa w art. 68, jest:

- 1) opracowanie projektu regulaminu pierwszego Krajowego Zjazdu Lekarzy i regulaminu wyboru delegatów na ten Zjazd,
- 2) ustalenie liczby, obszaru i siedzib okręgowych izb lekarskich,
- 3) zwołanie, zgodnie z przepisami ustawy, pierwszych zjazdów okręgowych izb lekarskich oraz Krajowego Zjazdu Lekarzy do dnia 31 grudnia 1989 r.

2. Do czasu wyboru krajowych organów samorządu lekarzy Komitet ma uprawnienia Naczelnej Rady Lekarskiej.

3. Terenowe organy administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia wojewódzkiego, na których terenie ustalono siedziby Naczelnej i okręgowych izb lekarskich, zapewnią warunki lokalowe i techniczne niezbędne dla działalności izb.

Art. 70. Do członków samorządu lekarzy nie mają zastosowania przepisy ustawy z dnia 18 lipca 1950 r. o odpowiedzialności zawodowej fachowych pracowników służby zdrowia (Dz. U. Nr 36, poz. 332).

Art. 71. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1990 r., z tym że przepisy art. 68 i 69 wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. K. Barcikowski
Sekretarz Rady Państwa: Z. Surowiec

159

USTAWA

z dnia 17 maja 1989 r.

o Funduszu Rozwoju Rynku i Demonopolizacji Handlu.

Art. 1. 1. Tworzy się Fundusz Rozwoju Rynku i Demonopolizacji Handlu, zwany dalej „Funduszem”.

2. Zadaniem Funduszu jest gromadzenie środków finansowych i gospodarowanie tymi środkami z przeznaczeniem na wspomaganie przedsięwzięć na rzecz demonopolizacji handlu i wzrostu konkurencyjności na rynku oraz realizacji interesów konsumentów.

Art. 2. Fundusz ma osobowość prawną.

Art. 3. 1. Dochodami Funduszu są:

- 1) część wpływów uzyskiwanych ze sprzedaży środków centralnych na przetargach walutowych, nie przekazywana na Fundusz Rozwoju Eksportu, w wysokości ustalonej przez Ministra Finansów w porozumieniu z Ministrem Rynku Wewnętrznego, odpowiednio do wartości walut obcych odprzedawanych przez przedsiębiorstwa eksportu wewnętrznego,
- 2) część wpływów stanowiących różnicę między cenami krajowymi towarów rynkowych, których import został sfinansowany ze środków centralnych, a kosztem importu, w wysokości ustalonej przez Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą w porozumieniu z Ministrem Rynku Wewnętrznego, stosownie do przepisów o Funduszu Rozwoju Eksportu,
- 3) odpisy w wysokości 2% w stosunku rocznym od łącznej sumy wpłat wniesionych w systemie przedpłat na samochody osobowe,
- 4) kwoty uzyskane z tytułu kar przewidzianych w przepisach o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym w gospodarce narodowej,
- 5) opłaty za nieprzestrzeganie przepisów dotyczących zaopatrzenia materiałowo-technicznego,
- 6) dochody z oprocentowania pożyczek i odsetek od zakupionych obligacji oraz otrzymane dywidendy,
- 7) dobrowolne wpłaty jednostek gospodarczych i inne wpłaty na Fundusz.

2. Fundusz może zwiększać swoje środki w drodze prowadzenia działalności gospodarczej, w szczególności przez:

- 1) uczestnictwo w spółkach, przedsiębiorstwach wspólnych i mieszanych,
- 2) emisję obligacji,
- 3) zaciąganie pożyczek.

Art. 4. 1. Fundusz realizuje zadania, o których mowa w art. 1 ust. 2, w szczególności przez finansowe wspieranie:

- 1) tworzenia nowych podmiotów gospodarczych prowadzących działalność handlową, konkurencyjnych w stosunku do już istniejących,

- 2) podmiotów gospodarczych rozszerzających swoją działalność na sferę handlu wewnętrznego i usług, zmonopolizowaną przez inne podmioty,
- 3) zakupów urządzeń zwiększających skuteczność odbioru jakościowego, a także prowadzenia działań na rzecz poprawy poziomu obsługi klientów,
- 4) realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych na rzecz przekształceń struktury sieci obiektów handlowych, jej modernizacji i wyposażenia w nowoczesne środki techniczne,
- 5) działań zmierzających do szybkiego zwiększania produkcji na zaopatrzenie rynku,
- 6) realizacji innych przedsięwzięć zwiększających konkurencję i podaż towarów na rynku,
- 7) tworzenia rezerw bilansowych materiałów i towarów oraz ich zagospodarowywania.

2. Fundusz może przeznaczać posiadane środki na:

- 1) udzielanie pożyczek,
- 2) wnoszenie udziałów do spółek,
- 3) nabywanie obligacji i akcji jednostek gospodarczych, jeżeli ich emisja jest związana z finansowaniem przedsięwzięć wymienionych w ust. 1.

Art. 5. Organami Funduszu są Rada Nadzorcza i Zarząd.

Art. 6. 1. Radę Nadzorczą w składzie 7—9 osób powołuje i odwołuje Minister Rynku Wewnętrznego.

2. Do zadań Rady Nadzorczej należy:

- 1) uchwalanie planów działalności Funduszu,
- 2) ustalanie kryteriów wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Funduszu,
- 3) zatwierdzanie wniosków Zarządu w sprawach emisji obligacji i zaciągania pożyczek,
- 4) dokonywanie kontroli i oceny działalności Zarządu,
- 5) zatwierdzanie rocznych sprawozdań Zarządu z działalności Funduszu i bilansów Funduszu,
- 6) składanie Ministrowi Rynku Wewnętrznego rocznych sprawozdań z działalności Funduszu.

3. Minister Rynku Wewnętrznego określa szczegółowe zadania Rady Nadzorczej.

4. Wynagrodzenie dla członków Rady Nadzorczej ustala Minister Rynku Wewnętrznego.

Art. 7. 1. Zarząd Funduszu stanowią Prezes i jego zastępca, powoływani i odwoływani przez Ministra Rynku Wewnętrznego po zasięgnięciu opinii Rady Nadzorczej.

2. Do zadań Zarządu należy:

- 1) opracowywanie planów działalności Funduszu,

- 2) dokonywanie wyboru przedsięwzięć do finansowania ze środków Funduszu,
- 3) gospodarowanie środkami Funduszu, z zastrzeżeniem uprawnień Rady Nadzorczej,
- 4) kontrolowanie wykorzystania pożyczek udzielonych ze środków Funduszu,
- 5) składanie Radzie Nadzorczej sprawozdań z działalności,
- 6) zatrudnianie pracowników Biura Funduszu i ustalanie warunków ich pracy i płac.

3. Zarząd udostępnia na żądanie Rady Nadzorczej wszelkie dokumenty i materiały dotyczące działalności Funduszu.

4. Techniczno-organizacyjną obsługę Rady Nadzorczej i Zarządu sprawuje Biuro Funduszu.

Art. 8. 1. Prezes Zarządu reprezentuje Fundusz na zewnątrz.

2. Prezes Zarządu może powołać pełnomocników, ustalając granice ich umocowania.

3. Do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych Funduszu są upoważnieni:

- 1) Prezes Zarządu lub jego zastępca — samodzielnie,
- 2) dwóch pełnomocników działających łącznie.

Art. 9. 1. Fundusz tworzy fundusze: statutowy, rezerwowy oraz specjalne, jeżeli przewidują je odrębne przepisy.

2. Na fundusz statutowy składają się w szczególności wartość netto środków trwałych, wartości niematerialne i prawne oraz środki pieniężne zgromadzone z dochodów, o których mowa w art. 3.

3. Fundusz rezerwowy tworzy się z części zysku pochodzącego z operacji finansowych, udziałów, akcji i zakupionych obligacji.

4. Koszty działalności Funduszu są pokrywane z dochodów uzyskiwanych z oprocentowania pożyczek, z dochodów od wniesionych udziałów i z zysku z przedsięwzięć finansowanych przy udziale Funduszu.

5. Roczny bilans Funduszu podlega weryfikacji przez izbę skarbową wskazaną przez Ministra Finansów.

6. Dochody z działalności Funduszu są zwolnione z podatku dochodowego.

Art. 10. Szczegółowe zasady i tryb działania organów Funduszu oraz zasady jego gospodarki finansowej określa statut nadany przez Ministra Rynku Wewnętrznego w porozumieniu z Ministrem Finansów.

Art. 11. Minister Rynku Wewnętrznego składa Radzie Ministrów corocznie informację o działalności Funduszu.

Art. 12. 1. Znosi się Fundusz Rozwoju Rynku.

2. Fundusz przejmuje pozostałe środki Funduszu Rozwoju Rynku oraz jego zobowiązania i wierzytelności.

Art. 13. W ustawie z dnia 28 stycznia 1987 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym w gospodarce narodowej (Dz. U. Nr 3, poz. 18) w art. 20 w ust. 1 wyrazy „Fundusz Rozwoju Rynku” zastępuje się wyrazami „Fundusz Rozwoju Rynku i Demonopolizacji Handlu”.

Art. 14. W ustawie z dnia 15 lutego 1989 r. o Funduszu Rozwoju Eksportu (Dz. U. Nr 6, poz. 32) w art. 5 w ust. 2 wyrazy „Funduszu Rozwoju Rynku” zastępuje się wyrazami „Funduszu Rozwoju Rynku i Demonopolizacji Handlu”.

Art. 15. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1989 r.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. K. Barcikowski
Sekretarz Rady Państwa: Z. Surowiec

160

USTAWA

z dnia 17 maja 1989 r.

o zmianie ustawy o ubezpieczeniach majątkowych i osobowych.

Art. 1. W ustawie z dnia 20 września 1984 r. o ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (Dz. U. Nr 45, poz. 242) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6:
 - a) w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „o powierzchni do 0,5 ha” zastępuje się wyrazami „nie wchodzących w skład gospodarstwa rolnego”,
 - b) w ust. 1 pkt 4 skreśla się,
 - c) ust. 2 skreśla się;
- 2) w art. 16 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje ust. 2 w brzmieniu:

„2. Zakłady ubezpieczeń mogą również prowadzić działalność gospodarczą.”;

3) w art. 21 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister Finansów może również wyrazić zgodę na utworzenie zakładu ubezpieczeń w formie spółki.”;

4) w art. 22 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Minister Finansów, wyrażając zgodę na utworzenie niepaństwowego zakładu ubezpieczeń, określa terytorialny i rzeczowy zakres jego działania, zatwierdza statut w części dotyczącej tworzenia funduszy ubezpieczeniowych i systemu finansowego ubezpieczeń oraz określa minimalną wysokość kapitału założycielskiego. Wyrażając zgodę na utworzenie niepaństwowego zakładu ubezpieczeń, Minister Finansów może nałożyć obowiąz-

- zek zawarcia przez ten zakład umowy reaseku-
racyjnej w innym zakładzie ubezpieczeń.
2. Zgody Ministra Finansów wymagają także zmia-
ny terytorialnego i rzeczowego zakresu działania
zakładu oraz zmiany statutu w części dotyczącej
funduszy ubezpieczeniowych i systemu finanso-
wego ubezpieczeń.”;
- 5) w art. 24 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Osoba zagraniczna, która wykonuje albo w imie-
niu której są wykonywane roboty budowlane lub
montażowe na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej, jest obowiązana ubezpieczyć odpowie-
dzialność cywilną związaną z prowadzeniem tych
robót w polskim zakładzie ubezpieczeń.”;
- 6) w art. 26 w ust. 1 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) nagradzanie osób wyróżniających się w zapobie-
ganiu powstawaniu szkód albo w zmniejszaniu
ich rozmiarów, a zwłaszcza w ratowaniu życia
lub mienia.”;
- 7) w art. 28 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Do zadań rady ubezpieczeniowej należy w szcze-
gółności ustalanie kierunków działalności zakładu
ubezpieczeń, zatwierdzanie planów technicznych
ubezpieczeń, ogólnych warunków ubezpieczeń
umownych i taryf składek za te ubezpieczenia,
zatwierdzanie planów działalności zakładu ubez-
pieczeń i sprawozdań z ich wykonania oraz oce-
na działalności zakładu ubezpieczeń, opiniowanie
projektów aktów normatywnych w zakresie ubez-
pieczeń majątkowych i osobowych, a także opi-
niowanie projektu zmian statutu zakładu ubez-
pieczeń i projektów planów technicznych ubez-
pieczeń ustawowych.”;
- 8) w art. 29:
a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Po zawieszeniu uchwały rady ubezpieczenio-
wej Minister Finansów nie później niż w ter-
minie 30 dni wydaje decyzję o uchyleniu
uchwały albo o uchyleniu jej zawieszenia.”;
b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:
„5. Decyzje, o których mowa w ust. 4, podlegają
zaskarżeniu do Naczelnego Sądu Administra-
cyjnego w trybie określonym w Kodeksie po-
stępowania administracyjnego.”;
- 9) art. 34 otrzymuje brzmienie:
„Art. 34. 1. Zakład ubezpieczeń tworzy:
1) fundusz statutowy,
2) rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe,
3) fundusz rezerwowy,
4) fundusz przewencyjny,
5) fundusze zakładowe:
a) socjalny,
b) mieszkaniowy.
2. Zakład ubezpieczeń może tworzyć inne
fundusze z nadwyżki bilansowej, o któ-
rej mowa w art. 44 ust. 2.”;
- 10) w art. 35 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1
oraz dodaje ust. 2 i 3 w brzmieniu:
„2. Fundusz statutowy zwiększa się o:
1) część nadwyżki bilansowej, o której mowa w
art. 42 pkt 1,
2) amortyzację środków trwałych,
3) kwoty zwiększenia wartości środków trwałych
i obrotowych, będącego skutkiem ustawowego
przeszacowania tych środków,
4) środki z innych źródeł.
3. Fundusz statutowy zmniejsza się o:
1) straty bilansowe,
2) umorzenia środków trwałych,
3) kwoty zmniejszenia wartości środków trwa-
łych i obrotowych, będącego skutkiem usta-
wowego przeszacowania tych środków.”;
- 11) w art. 36 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ubezpieczeń
na życie i rentowych, tworzone w drodze odpi-
sów z wpływów bieżących składek z tych ubez-
pieczeń według zasad kalkulacyjnych, z oprocen-
towania lokat i innych dochodów z tych rezerw.”;
- 12) w art. 37 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:
„2. Fundusz rezerwowy tworzy się z nadwyżek bi-
lansowych w wysokości ustalonej w planach
technicznych ubezpieczeń, z oprocentowania lokat
i innych dochodów z tego funduszu.
3. Fundusz rezerwowy tworzy się do wysokości
przeciętnej rocznej kwoty należnych składek ubez-
pieczeniowych z okresu ostatnich trzech lat.”;
- 13) w art. 38 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Fundusz rezerwowy, rezerwy techniczno-ubezpie-
czeniowe, fundusz przewencyjny oraz wolne czaso-
wo inne środki finansowe mogą być lokowane na
rachunkach bankowych, w papierach wartości-
owych oraz jako udziały w innych przedsięwzię-
ciach finansowych i gospodarczych. Część fundu-
szu rezerwowego w wysokości nie mniej niż
50% i część rezerw techniczno-ubezpieczeniowych
w wysokości nie mniej niż 20% stanu tych re-
zerw według bilansu za poprzedni rok powinny
być lokowane na rachunkach bankowych.”;
- 14) w art. 39 w ust. 3 w pkt 1 i 2 wyraz „zainkasowa-
nych” skreśla się;
- 15) art. 40 otrzymuje brzmienie:
„Art. 40. Zasady tworzenia i wykorzystywania za-
kładowego funduszu socjalnego i zakłado-
wego funduszu mieszkaniowego określają
odrębne przepisy.”;
- 16) art. 41 skreśla się;
- 17) w art. 42 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) pozostałą część nadwyżki, w tym także dochody
uzyskane z działalności, o której mowa w art. 16
ust. 2,”;
- 18) art. 44 otrzymuje brzmienie:
„Art. 44. 1. Część nadwyżki bilansowej, o której
mowa w art. 42 pkt 2, stanowi podstawę
opodatkowania zakładu ubezpieczeń,
zgodnie z przepisami ustawy o podatku
dochodowym od osób prawnych.
2. Nadwyżkę bilansową, o której mowa w
ust. 1, po jej opodatkowaniu, przezna-

cza się na premie i nagrody dla pracowników, uzupełnienie środków zakładowego funduszu socjalnego i zakładowego funduszu mieszkaniowego oraz inne potrzeby zakładu ubezpieczeń.”;

19) art. 46 otrzymuje brzmienie:

„Art. 46. Zasady wynagradzania oraz zasady kształtowania środków na wynagrodzenia określają odrębne przepisy.”;

20) art. 49 skreśla się;

21) art. 52 skreśla się;

22) w art. 64 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. PZU i TUIR „Warta” prowadzą działalność na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz za granicą.”;

23) w art. 65 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Prezesa PZU powołuje i odwołuje Minister Finansów, po zasięgnięciu opinii Rady Ubezpieczeniowej.”;

24) w art. 66:

a) w pkt 1 wyraz „ubezpieczeniowej” skreśla się;

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zatwierdzanie planów i sprawozdań z działalności PZU oraz kierunków i regulaminów działalności przewencyjnej.”;

25) art. 68 otrzymuje brzmienie:

„Art. 68. Organizację i szczegółowy zakres działania PZU oraz zasady działania Rady Ubezpieczeniowej określa statut, zatwierdzony przez Ministra Finansów na wniosek Prezesa PZU.”;

26) w art. 70 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do innych niepaństwowych zakładów ubezpieczeń.”

27) w rozdziale 10 przed art. 74 dodaje się art. 73a w brzmieniu:

„Art. 73a. Zasady opodatkowania zakładów ubezpieczeń regulują odrębne przepisy.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z tym że art. 1 pkt 1 lit. b) wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1989 r.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. K. Barcikowski
Sekretarz Rady Państwa: Z. Surowiec

161

USTAWA

z dnia 17 maja 1989 r.

o ustanowieniu Krzyża Czynu Bojowego Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie.

Z okazji 45 rocznicy bitew stoczonych przez żołnierzy, lotników i marynarzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie — jako wyraz uznania, szacunku i pamięci dla ich czynu zbrojnego stanowi się, co następuje:

Art. 1. Ustanawia się Krzyż Czynu Bojowego Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie.

Art. 2. 1. Krzyż Czynu Bojowego Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, zwany dalej „Krzyżem”, nadaje się uczestnikom działań bojowych prowadzonych przez Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie w latach 1939—1945.

2. Krzyż może być nadawany pośmiertnie.

Art. 3. Krzyż nadawany jest obywatelom polskim oraz obywatelom innych państw.

Art. 4. 1. Rada Państwa nadaje Krzyż na wniosek:

- 1) Ministra Obrony Narodowej — w odniesieniu do osób pełniących czynną służbę wojskową;
- 2) Ministra Spraw Zagranicznych — w odniesieniu do obywateli polskich i obywateli innych państw zamieszkałych lub zmarłych za granicą;

3) Zarządu Głównego Związku Bojowników o Wolność i Demokrację — w odniesieniu do pozostałych osób.

2. Rada Państwa określa szczegółowy tryb przedstawiania wniosków o nadanie Krzyża oraz sposób jego noszenia.

Art. 5. 1. Odznaką Krzyża jest stylizowany Krzyż maltański o wymiarach 42 mm srebrzony oksydowany; na stronie licowej Krzyża w części środkowej umieszczony jest orzeł Sił Zbrojnych na Zachodzie, na odwrotnej stronie znajduje się napis „Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie 1939—1945”.

2. Krzyż nosi się na wstążce szerokości 42 mm z pionowym paskiem biało-amarantowym szerokości 12 mm pośrodku i pionowymi paskami niebieskim, czarnym i zielonym szerokości 5 mm po obu stronach paska środkowego.

3. Na wstążce Krzyża mogą być noszone poprzeczne klamry wykonane z metalu szerokości 5 mm z nazwami bitew, w których odznaczony brał udział: Narwik, Lagarde, Maiche — St. Hippolyte, Bitwa o Anglię, Tobruk, Monte Cassino, Ankona, Falaise — Chambois, Axel, Arnheim,

Breda, Bolonia, Wilhelmshaven, Działania Bojowe Lotnictwa, Bitwy i Konwoje Morskie.

1960 r. o orderach i odznaczeniach (Dz. U. Nr 10, poz. 66 oraz z 1982 r. Nr 7, poz. 61).

4. Wzór rysunkowy odznaki Krzyża zawiera załącznik do ustawy.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 6. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 lutego

Przewodniczący Rady Państwa: w z. K. Barcikowski
Sekretarz Rady Państwa: Z. Surowiec

(Załącznik do ustawy stanowi oddzielną wkładkę)

162

USTAWA

z dnia 17 maja 1989 r.

o zmianie ustawy o zakwaterowaniu sił zbrojnych.

Art. 1. W ustawie z dnia 20 maja 1976 r. o zakwaterowaniu sił zbrojnych (Dz. U. Nr 19, poz. 121, z 1983 r. Nr 16, poz. 78 i z 1984 r. Nr 34, poz. 182) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 7 w ust. 2 pkt 3 skreśla się;
- 2) w art. 9:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przy ustalaniu powierzchni mieszkalnej osobnej kwatery stałej przysługującej żołnierzowi uwzględnia się stan rodzinny żołnierza oraz jego stopień wojskowy lub zajmowane stanowisko służbowe. Zasadę tę stosuje się również do żołnierzy zawodowych, którzy otrzymują albo zajmują lokal mieszkalny na podstawie Prawa lokalowego lub Prawa spółdzielczego.”

b) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) dzieci do czasu założenia odrębnej rodziny, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 lat życia, chyba że są inwalidami I lub II grupy; ograniczenia wieku dziecka nie stosuje się przy przydzielaniu kwatery w związku z przeniesieniem żołnierza zawodowego do pełnienia służby w innym garnizonie.”;

3) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. W razie śmierci:

1) żołnierza zawodowego:

a) spełniającego warunki wymagane do uzyskania emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą wojskową albo

b) którego śmierć pozostaje w związku ze służbą wojskową,

2) emeryta lub rencisty, o którym mowa w art. 11 ust. 1

— prawo do osobnej kwatery stałej nabywają wspólnie zamieszkali w kwaterze z żołnierzem, emerytem lub rencistą, w dniu jego śmierci, członkowie rodziny uprawnieni do wojskowej renty rodzinnej; prawo to przysuguje im przez czas posiadania uprawnień do tej renty.”;

4) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. 1. Osobie, która zajmuje osobną kwaterę stałą (lokal) o powierzchni mieszkalnej większej od przysługującej, wojskowy organ kwaterunkowy powinien zaproponować lub na jej wniosek przydzielić inną kwaterę (lokal), odpowiadającą uprawnieniom tej osoby, jeżeli nadwyżka obejmuje co najmniej jeden pokój.

2. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, odmówi przeniesienia się do dostarczonej kwatery (lokalu) lub nie złoży wniosku, ma prawo do zajmowania kwatery dotychczasowej, z tym że za nadwyżkę powierzchni jest obowiązana uiszczać podwyższoną opłatę.

3. Osobie zwalnającej kwaterę, w której występuje nadwyżka powierzchni mieszkalnej wynosząca więcej niż 10 m², wyposażoną w trzy lub więcej elementów mających wpływ na wysokość należnych opłat z tytułu zajmowania kwatery — przysługuje prawo do otrzymania ekwiwalentu pieniężnego za różnicę powierzchni mieszkalnej między obu lokalami, wypłacanego ze środków budżetowych, jeżeli zwolnienie kwatery następuje w wyniku dostarczenia przez wojskowy organ kwaterunkowy lokalu odpowiadającego uprawnieniom.”;

5) art. 17 otrzymuje brzmienie:

„Art. 17. 1. W wypadku uzasadnionym potrzebami sił zbrojnych wojskowy organ kwaterunkowy może oddać w najem pracownikowi zatrudnionemu w jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej lokal mieszkalny, przeznaczony na zakwaterowanie stałe żołnierzy.

2. Lokal mieszkalny, o którym mowa w ust. 1, jest mieszkaniem zakładowym w rozumieniu przepisów Prawa lokalowego.”;

6) po art. 17 dodaje się art. 17a w brzmieniu:

„Art. 17a. 1. W razie orzeczenia rozvodu żołnierza

zawodowego zajmującego osobną kwaterę stałą, rozwiedzeni małżonkowie zachowują prawo do zamieszkiwania w dotychczasowej kwaterze do czasu przekwaterowania.

2. Na wniosek rozwiedzionych małżonków wojskowy organ kwaterunkowy dokonuje zamiany zajmowanej przez nich kwatery na dwa odrębne lokale mieszkalne, w granicach powierzchni mieszkalnej zbliżonej do dotychczas zajmowanej, przez przydzielenie:

- 1) żołnierzowi — osobnej kwatery stałej,
- 2) rozwiedzonemu małżonkowi — zamiennego lokalu mieszkalnego.

3. W wypadkach wyjątkowych, gdy jeden z rozwiedzionych małżonków swym nagannym postępowaniem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie, wojskowy organ kwaterunkowy może dokonać zamiany, o której mowa w ust. 2, na wniosek drugiego małżonka.

4. Przy ustalaniu powierzchni mieszkalnej odrębnych lokali, o których mowa w ust. 2, bierze się pod uwagę osoby uprawnione oraz osoby uwzględnione przy przydzieleniu zajmowanej dotąd kwatery, zamieszkałe i zameldowane w niej na pobyt stały w dniu orzeczenia rozvodu.

5. W razie przydzielenia, w ramach zamiany, odpowiednio kwatery lub zamiennego lokalu mieszkalnego rozwiedzonemu małżonkowi, podlega on przekwaterowaniu do tej kwatery (lokalu) wraz z osobami uwzględnionymi przy jej przydzieleniu. Jeżeli zajmowana dotychczas kwatera odpowiada uprawnieniom żołnierza zawodowego lub warunkom przewidzianym w Prawie lokalowym dla zamiennego lokalu mieszkalnego, wojskowy organ kwaterunkowy może pozostawić rozwiedzonego małżonka w tej kwaterze.

6. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio do rozwiedzonego małżonka pozostającego w zajmowanej dotychczas kwaterze po jej opuszczeniu przez drugiego z małżonków, również w razie niezłożenia wniosku, o którym mowa w ust. 2;"

7) w art. 20:

- a) w ust. 1 wyrazy „cieplej wody” zastępuje się wyrazami „cieplej i zimnej wody”,
- b) w ust. 2 dodaje się na końcu wyrazy „oraz stosować się do regulaminu porządku domowego, określonego przez organ wojskowy upoważniony przez Ministra Obrony Narodowej”;

8) po art. 20 dodaje się art. 20a w brzmieniu:

„Art. 20a. 1. Osoba zajmująca osobną kwaterę stałą (użytkownik) lub lokal mieszkalny (na-

jemca) w budynku pozostającym w zarządzie organów wojskowych jest obowiązana udostępnić ją wojskowemu organowi kwaterunkowemu w uzgodnionym terminie w celu:

- 1) okresowego, a w szczególności uzasadnionych wypadkach, doraźnego przeglądu stanu wyposażenia technicznego oraz ustalenia zakresu prac wymagających wykonania w tej kwaterze (lokalu),
- 2) dokonania napraw (remontów) obciążających organ wojskowy lub tę osobę, jeżeli mimo uprzedniego wezwania nie dokona tych napraw (remontów) w terminie wyznaczonym przez ten organ.

2. W razie odmowy udostępnienia kwatery (lokalu) lub nieobecności użytkownika (najemcy), w wypadku konieczności natychmiastowego usunięcia awarii grożącej bezpośrednio powstaniem znacznych szkód w budynku, przedstawiciel wojskowego organu kwaterunkowego, w obecności przedstawiciela odpowiednio wojskowego organu porządkowego lub Milicji Obywatelskiej, ma prawo wejść do kwatery (lokalu). Jeżeli nastąpiło to pod nieobecność użytkownika (najemcy), wojskowy organ kwaterunkowy jest obowiązany zabezpieczyć kwaterę (lokal) i mienie w niej znajdujące się do czasu przybycia użytkownika (najemcy).

3. Po zakończeniu naprawy wojskowy organ kwaterunkowy jest obowiązany doprowadzić kwaterę (lokal) lub jej część do stanu, w jakim znajdowała się ona w chwili udostępnienia. Użytkownikowi (najemcy) przysługuje stosunkowa obniżka opłat (czynszu) za czas, w którym nie mógł on w pełni korzystać z kwatery (lokalu) lub jej części.

4. Jeżeli rodzaj naprawy tego wymaga, użytkownik (najemca) powinien opróżnić kwaterę (lokal) i przenieść się, na koszt wojskowego organu kwaterunkowego, do dostarczonego mu innego lokalu mieszkalnego na czas naprawy ściśle oznaczony i podany do wiadomości użytkownika (najemcy).

5. W razie odmowy udostępnienia lub opróżnienia kwatery (lokalu), sprawę rozstrzyga wojskowy organ kwaterunkowy określony przez Ministra Obrony Narodowej.

6. Właściciel lokalu w budynku będącym w zarządzie wojskowych organów kwaterunkowych jest obowiązany udostępnić lokal w celu wykonania napraw obciążających te organy. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.”;

- 9) w art. 22 w ust. 1 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) kaucję mieszkaniową.”;
- 10) w art. 23:
- a) w ust. 1:
- po wyrazie „kwatery” dodaje się wyrazy „oraz koszty, o których mowa w art. 21 ust. 2,”
 - w pkt 1 dodaje się na końcu wyrazy „na zasadach określonych w przepisach o uposażeniu żołnierzy zawodowych”,
 - w pkt 2 wyrazy „w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji wraz z kosztami egzekucyjnymi” zastępuje się wyrazami „na zasadach określonych w Prawie lokalowym”,
- b) w ust. 2 wyrazy „lub wszczęcie egzekucji” skreśla się, a wyrazy „w terminie 7 dni” zastępuje się wyrazami „w terminie miesięcznym”,
- c) w ust. 3 wyrazy „lub tytułem egzekucyjnym” skreśla się;
- 11) w art. 26 w ust. 1 dodaje się na końcu wyrazy „z wyjątkiem nabycia lokalu (domu) od Państwa.”;
- 12) art. 27 otrzymuje brzmienie:
„Art. 27. 1. Osobnej kwatery stałej nie przydziela się:
- 1) osobie uprawnionej, która skorzystała z pomocy finansowej z funduszu mieszkaniowego przewidzianego w art. 26 ust. 1;
 - 2) żołnierzowi zawodowemu, jeżeli w miejscowości stałego pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej:
 - a) posiada lokal mieszkalny przydzielony na podstawie Prawa lokalowego lub Prawa spółdzielczego, odpowiadający co najmniej przysługującej powierzchni mieszkalnej,
 - b) jest właścicielem domu jednorodzinnego lub mieszkalno-pensjonatowego albo lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość,
 - c) jego małżonek posiada kwaterę lub lokal albo dom, określone pod lit. a) lub b);
 - 3) osobie uprawnionej nie będącej żołnierzem zawodowym, która posiada w dowolnej miejscowości kwaterę, dom lub lokal określone w pkt 2 pod lit. a) i b); przepis pkt 2 lit. c) stosuje się odpowiednio.
2. Zbycie lokalu mieszkalnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, nie przywraca prawa do przydziału osobnej kwatery stałej. Nie dotyczy to nieodpłatnego zbycia lokalu (domu) stanowiącego skład-
- nik odrębnego majątku małżonka osoby uprawnionej do kwatery na rzecz osób bliskich w rozumieniu Prawa lokalowego.
3. Skorzystanie przez żołnierza z pomocy finansowej z funduszu mieszkaniowego nie pozbawia go prawa do przydziału osobnej kwatery stałej w razie:
- 1) zamiany lokalu mieszkalnego, uzyskanego przy pomocy finansowej z funduszu mieszkaniowego, z osobą zajmującą osobną kwaterę stałą albo
 - 2) zajmowania spółdzielczego lokalu mieszkalnego o powierzchni mniejszej od przysługującej
- jeżeli zwróci udzieloną mu pomoc finansową, z tym że w wypadku pomocy przyznanej w celu uzyskania spółdzielczego lokalu mieszkalnego — z uwzględnieniem wysokości przysługującej mu należności lub równowartości z tytułu wygaśnięcia prawa do tego lokalu.
4. Żołnierzowi zawodowemu przeniesionemu służbowo do innej miejscowości, jeżeli on lub jego małżonek posiada spółdzielczy lokal mieszkalny, dom jednorodzinny, dom mieszkalno-pensjonatowy lub lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość — przydziela się osobną kwaterę stałą tylko na czas pełnienia służby w tej miejscowości. Kwaterę można przydzielić na stałe, jeżeli żołnierz zwróci udzieloną mu pomoc finansową, według zasad określonych w ust. 3.
5. Warunkiem przydziału osobnej kwatery stałej osobie uprawnionej, zajmującej lokal przydzielony tej osobie lub jej małżonkowi na podstawie Prawa spółdzielczego, jest przekazanie opróżnionego lokalu do dyspozycji spółdzielni.”;
- 13) w art. 28:
- a) w ust. 1 w pkt 6 po wyrazie „posiada” dodaje się wyrazy „kwaterę albo”,
- b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Osoby nie uprawnione do osobnych kwater stałych są obowiązane do ich zwolnienia wraz z osobami wspólnie zamieszkającymi, w razie posiadania lub uzyskania przez nie albo ich małżonków innego lokalu mieszkalnego przydzielonego na podstawie Prawa lokalowego lub Prawa spółdzielczego, albo domu jednorodzinnego, jak również mieszkalno-pensjonatowego, a także lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość — odpowiadających co najmniej warunkom przewidzianym w Prawie lokalowym dla zamiennego lokalu mieszkalnego.”;
- 14) w art. 29 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) odpowiada pod względem powierzchni mieszkalnej dotychczasowemu lokalowi, z tym że nie może

przekraczać obowiązujących norm przysługującej 20) w art. 52:
powierzchni mieszkalnej,";

15) w art. 30 w ust. 3 dodaje się na końcu wyrazy „z wyjątkiem wypadków określonych w art. 28 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 3.”;

16) w art. 32:

a) w ust. 3 po wyrazie „dostarcza” dodaje się wyrazy „i przydziela”;

b) ust. 4 skreśla się;

c) w ust. 5 zdanie ostatnie skreśla się;

17) art. 33 otrzymuje brzmienie:

„Art. 33. Do osób nie uprawnionych do osobnych kwater stałych, zajmujących lokale mieszkalne przeznaczone na zakwaterowanie stałe żołnierzy, stosuje się, w sprawach nie uregulowanych w ustawie, przepisy Prawa lokalowego, z tym że lokale te pozostają nadal w dyspozycji wojskowych organów kwaterunkowych.”;

18) w art. 34:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pomieszczenie zastępcze dostarcza i przydziela właściwy wojskowy organ kwaterunkowy, na zasadach określonych w Prawie lokalowym.”;

b) ust. 3 skreśla się;

c) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Minister Obrony Narodowej lub upoważniony przez niego organ wojskowy może przydzielić zamienny lokal mieszkalny osobom, o których mowa w ust. 1, lub pozostawić w lokalu dotychczas zajmowanym.”;

19) art. 49 otrzymuje brzmienie:

„Art. 49. 1. Kto wbrew przepisom ustawy zajmuje samowolnie w używaniu osobną kwaterę stałą albo oddaje osobną kwaterę stałą w używanie lub podnajem osobie nie posiadającej decyzji o przydziale tej kwatery, podlega karze aresztu lub ograniczenia wolności albo grzywny.

2. Użytkownik kwatery (najemca lokalu) lub osoba działająca w jego imieniu, która utrudnia w sposób złośliwy lub uporczywy osobom zamieszkałym w danym budynku korzystanie z zajmowanego lokalu mieszkalnego lub pomieszczeń przynależnych do tego lokalu, podlega karze grzywny.

3. Kto opróżnia zajmowaną kwaterę bez uprzedzenia o tym wojskowego organu kwaterunkowego, podlega karze grzywny.”;

a) w ust. 1:

— pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) normy powierzchni mieszkalnej przysługującej osobie uprawnionej, szczegółowe zasady uwzględniania członków rodziny oraz okoliczności, w których przy ustalaniu tej powierzchni może być uwzględniona osoba zatrudniona w gospodarstwie domowym,”

— pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) sposób administrowania osobnymi kwaterami stałymi, szczegółowe zasady i tryb przydzielania, zwalniania i zamiany tych kwater oraz wykonywania ich remontu i konserwacji,”

— po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) szczegółowe zasady i tryb przekwaterowywania osób, o których mowa w art. 17a,”

— dodaje się pkt 10—12 w brzmieniu:

„10) koszty przekwaterowania ponoszone przez organy wojskowe oraz tryb ich pokrywania,

11) warunki i tryb oddawania w najem mieszkań zakładowych pracownikom jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej oraz zwalniania tych mieszkań,

12) wysokość i tryb przyznawania ekwiwalentu pieniężnego przy zamianie osobnej kwatery stałej na mniejszą.”

b) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) z Ministrami Finansów oraz Gospodarki Przemysłowej i Budownictwa — szczegółowe zasady, wysokość i terminy uiszczania opłat, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1 i 2,”;

21) art. 54 otrzymuje brzmienie:

„Art. 54. Dotychczasowe lokale mieszkalne przeznaczone na zakwaterowanie stałe żołnierzy, przydzielone pracownikom jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej, stają się mieszkaniem zakładowymi w rozumieniu Prawa lokalowego.”

Art. 2. Minister Obrony Narodowej ogłosi w Dzienniku Ustaw jednolity tekst ustawy z dnia 20 maja 1976 r. o zakwaterowaniu sił zbrojnych, z uwzględnieniem zmian wynikających z niniejszej ustawy oraz z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu, z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, artykułów, ustępów, punktów oraz porządku alfabetycznego liter.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1989 r.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. K. Barcikowski
Sekretarz Rady Państwa: Z. Surowiec

163

USTAWA

z dnia 17 maja 1989 r.

Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje sprawy geodezji i kartografii, ewidencji gruntów i budynków, inwentaryzacji i ewidencji sieci uzbrojenia terenu, rozgraniczania nieruchomości, państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz uprawnień do wykonywania prac geodezyjnych i kartograficznych.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) pracach geodezyjnych — rozumie się przez to projektowanie i wykonywanie pomiarów geodezyjnych, dokonywanie obliczeń oraz sporządzanie i przetwarzanie dokumentacji geodezyjnej, a także pomiary i opracowania fotogrametryczne, grawimetryczne, magnetyczne i astronomiczne związane z realizacją zadań w dziedzinie geodezji,
- 2) pracach kartograficznych — rozumie się przez to opracowywanie, merytoryczne i techniczne redagowanie map i opracowań pochodnych oraz ich reprodukcje,
- 3) terenowym organie administracji państwowej — rozumie się przez to terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw geodezji i kartografii odpowiedniego stopnia,
- 4) osnovach geodezyjnych — rozumie się przez to usystematyzowany zbiór punktów geodezyjnych, dla których określono matematycznie ich wzajemne położenie i dokładność usytuowania,
- 5) znakach geodezyjnych — rozumie się przez to znaki z trwałego materiału, określające położenie punktów osnovy geodezyjnej,
- 6) mapie topograficznej — rozumie się przez to opracowanie kartograficzne o treści przedstawiającej elementy środowiska geograficznego powierzchni Ziemi i ich przestrzenne związki,
- 7) mapie zasadniczej — rozumie się przez to wielkoskalowe opracowanie kartograficzne, zawierające aktualne informacje o przestrzennym rozmieszczeniu obiektów ogólnogeograficznych oraz elementach ewidencji gruntów i budynków, a także sieci uzbrojenia terenu: nadziemnych, naziemnych i podziemnych,
- 8) ewidencji gruntów i budynków — rozumie się przez to jednolity dla kraju systematycznie aktualizowany zbiór informacji o gruntach i budynkach, ich właścicielach oraz o innych osobach fizycznych lub prawnych, władających tymi gruntami i budynkami,
- 9) terenach zamkniętych — rozumie się przez to tereny o charakterze zastrzeżonym, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych,
- 10) państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym — rozumie się przez to zbiór map oraz materiałów fotogrametrycznych, teledetekcyjnych, rejestrów, wykazów, katalogów danych geodezyjnych i innych

opracowań powstałych w wyniku wykonania prac geodezyjnych i kartograficznych,

- 11) sieci uzbrojenia terenu — rozumie się przez to wszelkiego rodzaju nadziemne, naziemne i podziemne przewody i urządzenia: wodociągowe, kanalizacyjne, gazowe, ciepłone, telekomunikacyjne, elektroenergetyczne i inne, z wyłączeniem urządzeń melioracji szczegółowych, a także podziemne budowle, jak: tunele, przejścia, parkingi, zbiorniki itp.,
- 12) gleboznawczej klasyfikacji gruntów — rozumie się przez to podział gleb na klasy bonitacyjne ze względu na ich jakość produkcyjną, ustaloną na podstawie cech genetycznych gleb.

Art. 3. 1. Podstawę do wykonywania prac geodezyjnych i kartograficznych stanowią osnovy geodezyjne.

2. Osnovy geodezyjne zakłada się i aktualizuje dla obszaru całego kraju.

3. Projekty osnov geodezyjnych są zatwierdzane przez:

- 1) Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa — w zakresie osnov podstawowych,
- 2) terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego — w zakresie osnov szczegółowych.

4. Przepisy ust. 1, 2 i ust. 3 pkt 1 stosuje się odpowiednio do osnov grawimetrycznych i magnetycznych.

Art. 4. 1. Dla obszaru całego kraju sporządza się i aktualizuje mapę zasadniczą oraz mapy topograficzne, stanowiące podstawę do wykonywania innych rodzajów map.

2. Dla terenów zamkniętych, zamiast mapy zasadniczej, sporządza się odrębne mapy zawierające w swojej treści również sieć podziemnego uzbrojenia terenu. Sporządzanie i aktualizowanie tych map oraz ustalanie granic terenów zamkniętych należy do właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych.

3. Koszty sporządzania mapy zasadniczej i map topograficznych pokrywa się z budżetu państwa oraz ze środków Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym. Inwestorzy mogą również uczestniczyć w kosztach sporządzania tych map.

Art. 5. Dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków, ewidencji sieci uzbrojenia terenu oraz w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym stanowią podstawę do założenia krajowego systemu informacji o terenie.

Rozdział 2

Państwowa służba geodezyjna i kartograficzna

Art. 6. 1. Państwową służbę geodezyjną i kartograficzną stanowią:

- 1) Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa, z zastrzeżeniem ust. 2,
- 2) terenowe organy administracji państwowej.

2. Minister Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej wykonuje zadania państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej w sprawach:

- 1) ewidencji gruntów i budynków — na obszarach gmin,
- 2) podziałów i rozgraniczenia nieruchomości — na obszarach nie objętych działaniem ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1989 r. Nr 14, poz. 74 i Nr 29, poz. 154).

3. Dla realizacji zadań państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa powołuje Głównego Geodetę Kraju.

Art. 7. 1. Państwowa służba geodezyjna i kartograficzna realizuje zadania z zakresu geodezji i kartografii związane z polityką państwa, a w szczególności zapewnia:

- 1) określanie kierunków rozwoju i przekształceń organizacyjnych w geodezji i kartografii,
- 2) wykonanie prac geodezyjnych i kartograficznych o znaczeniu ogólnopństwowym, a zwłaszcza związanych z wykonaniem podstawowych osnów geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych, map topograficznych oraz mapy zasadniczej,
- 3) wydawanie map i atlasów na potrzeby oświaty,
- 4) prowadzenie ewidencji gruntów i budynków oraz geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu,
- 5) prowadzenie w trybie administracyjnym postępowania o rozgraniczenie i podział nieruchomości,
- 6) prowadzenie państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz krajowego systemu informacji o terenie,
- 7) kontrolę działalności geodezyjnej i kartograficznej.

2. Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa, w uzgodnieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Obrony Narodowej, określi rodzaje wiadomości zawartych w materiałach geodezyjnych i kartograficznych, stanowiące tajemnicę państwową.

Art. 8. 1. Przy Ministrze Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa działa Państwowa Rada Geodezyjna i Kartograficzna jako organ doradczy i opiniodawczy.

2. Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa powołuje Państwową Radę Geodezyjną i Kartograficzną oraz określa jej skład i sposób działania.

Art. 9. 1. Państwowa służba geodezyjna i kartograficzna sprawuje kontrolę działalności geodezyjnej i kartograficznej w zakresie przestrzegania przepisów obowiązujących przy wykonywaniu prac geodezyjnych i kartograficznych oraz właściwego obiegu, wykorzystania i reprodukcji materiałów geodezyjnych i kartograficznych.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb przeprowadzania kontroli działalności geodezyjnej i kartograficznej.

Art. 10. 1. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami i kierownikami urzędów centralnych, określa granice terenów niezbędnych dla obronności państwa, na których nadzoruje prace geodezyjne i kartograficzne, oraz, w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa, określa zakres i tryb sprawowania tego nadzoru.

2. Prawo wykonywania fotogrametrycznych i teledetekcyjnych zdjęć lotniczych na terytorium państwa przysługuje jednostkom organizacyjnym podległym Ministrowi Obrony Narodowej.

3. Geodezyjne i kartograficzne jednostki organizacyjne mogą wykonywać fotogrametryczne i teledetekcyjne zdjęcia lotnicze na potrzeby gospodarki narodowej, po uzyskaniu zezwolenia Ministra Obrony Narodowej.

4. Jednostki organizacyjne i osoby fizyczne, w których posiadaniu znajdują się fotogrametryczne i teledetekcyjne zdjęcia satelitarne dotyczące terytorium państwa, są obowiązane do ich zarejestrowania.

5. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób pozyskiwania i rejestrowania oraz warunki udostępniania fotogrametrycznych i teledetekcyjnych zdjęć lotniczych, a także zdjęć satelitarnych.

6. Do jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej, wykonujących prace geodezyjne i kartograficzne, oraz innych wykonawców działających na zlecenie tych jednostek nie stosuje się przepisów art. 6 i art. 7 ust. 1, art. 9, 12, 18, art. 19 ust. 1 pkt 1 i 4 oraz ust. 2, art. 42—46, 49 i art. 50 ust. 2.

Rozdział 3

Prace geodezyjne i kartograficzne

Art. 11. Prace geodezyjne i kartograficzne wykonują podmioty prowadzące działalność gospodarczą, a także inne jednostki organizacyjne utworzone zgodnie z przepisami prawa, jeżeli przedmiot ich działania obejmuje prowadzenie tych prac.

Art. 12. Wykonawca prac geodezyjnych i kartograficznych jest obowiązany zgłosić do organów, o których mowa w art. 40 ust. 3, prace przed przystąpieniem do ich wykonania, a po wykonaniu prac przekazać powstałe materiały lub informacje o tych materiałach do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Art. 13. 1. Osoby wykonujące prace geodezyjne i kartograficzne mają prawo:

- 1) wstępu na grunt i do obiektów budowlanych oraz dokonywania niezbędnych czynności związanych z wykonywanymi pracami,
- 2) dokonywania przecinek drzew i krzewów, niezbędnych do wykonania prac geodezyjnych,
- 3) nieodpłatnego umieszczania na gruntach i obiektach budowlanych znaków geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych oraz urządzeń zabezpieczających te znaki,
- 4) umieszczania na gruntach i obiektach budowlanych budowli triangulacyjnych.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, nie naruszają:

- 1) przepisów o ochronie zabytków, ochronie i kształtowaniu środowiska, ochronie przyrody, zagospodarowaniu lasów i o drogach publicznych,
- 2) przywilejów i immunitetów przysługujących obcym przedstawicielstwom dyplomatycznym, misjom specjalnym i urzędów konsularnym, a także członkom ich personelu oraz innym osobom korzystającym z przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.

3. Na terenach zamkniętych, będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podległych Ministrom: Obrony

Narodowej, Spraw Wewnętrznych oraz Sprawiedliwości, jak również na terenach każdorazowo przez nich zastrzeżonych, prace geodezyjne mogą być wykonywane tylko przez wykonawców działających na ich zlecenie lub za ich zgodą.

Art. 14. Właściciel lub inna osoba władająca nieruchomością są obowiązani umożliwić podmiotom i jednostkom organizacyjnym, o których mowa w art. 11, wykonanie prac geodezyjnych i kartograficznych określonych w art. 13 ust. 1.

Art. 15. 1. Znaki geodezyjne, urządzenia zabezpieczające te znaki oraz budowle triangulacyjne podlegają ochronie.

2. W miarę potrzeby może być wydzielony na gruncie, za odszkodowaniem, obszar niezbędny do ochrony znaku geodezyjnego oraz budowli triangulacyjnej. Na obszarze tym nie mogą być wykonywane czynności, które zagrażałyby znakowi geodezyjnemu i budowli triangulacyjnej.

3. Właściciel lub inna osoba władająca nieruchomością, na której znajdują się znaki geodezyjne, urządzenia zabezpieczające te znaki oraz budowle triangulacyjne, są obowiązani:

- 1) nie dokonywać czynności powodujących ich zniszczenie, uszkodzenie lub przemieszczenie,
- 2) niezwłocznie zawiadomić właściwy terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego o ich zniszczeniu, uszkodzeniu, przemieszczeniu lub zagrożeniu przez nie bezpieczeństwu życia lub mienia.

4. Przepis ust. 1—3 stosuje się odpowiednio do znaków grawimetrycznych i magnetycznych.

Art. 16. 1. Szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem prac geodezyjnych i kartograficznych podlegają naprawieniu na zasadach prawa cywilnego.

2. W razie ograniczenia korzystania z nieruchomości przy wykonywaniu czynności określonych w art. 13 ust. 1 pkt 3 i 4, właścicielowi lub innej osobie władającej nieruchomością przysługuje wynagrodzenie.

Art. 17. Przedstawianie na mapach przedmiotów sporów międzynarodowych ustala Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa w uzgodnieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych.

Art. 18. Reprodukowanie, rozpowszechnianie i rozprowadzanie map, materiałów fotogrametrycznych i teledetekcyjnych, przeznaczonych do publikacji, ekspozycji lub do użytku służbowego, wymaga zezwolenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa.

Art. 19. 1. Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa określa:

- 1) w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb zgłaszania prac geodezyjnych i kartograficznych oraz przekazywania materiałów i informacji powstałych w wyniku tych prac do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, a także rodzaju prac nie podlegających zgłaszaniu i materiałów nie podlegających przekazywaniu,
- 2) w drodze rozporządzenia, sposób i tryb ochrony znaków geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych oraz rodzaje znaków nie podlegających ochronie,

3) w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, rodzaje prac geodezyjnych i kartograficznych o znaczeniu ogólnopaństwowym oraz ustali szczegółowe zasady wykonywania tych prac,

4) szczegółowe zasady wykonywania pozostałych prac geodezyjnych i kartograficznych,

5) w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, rodzaje map, materiałów fotogrametrycznych i teledetekcyjnych, których reprodukcowanie, rozpowszechnianie i rozprowadzanie wymaga zezwolenia, oraz tryb udzielania tych zezwoleń.

2. Szczegółowe zasady wykonywania specjalistycznych prac geodezyjnych i kartograficznych, przeznaczonych na potrzeby resortów, określają właściwi ministrowie i kierownicy urzędów centralnych w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa.

Rozdział 4

Ewidencja gruntów i budynków

Art. 20. 1. Ewidencja gruntów i budynków obejmuje informacje dotyczące:

- 1) gruntów — ich położenia, granic, powierzchni, rodzajów użytków gruntowych oraz ich klas gleboznawczych, oznaczenia ksiąg wieczystych lub zbiorów dokumentów, jeżeli zostały założone dla nieruchomości, w skład której wchodzi grunty,
- 2) budynków — ich położenia, przeznaczenia, funkcji użytkowych i ogólnych danych technicznych.

2. W ewidencji gruntów i budynków wykazuje się także:

- 1) właściciela, a w odniesieniu do gruntów państwowych i komunalnych — inne osoby fizyczne lub prawne, w których władaniu znajdują się grunty i budynki lub ich części,
- 2) miejsce zamieszkania lub siedzibę osób wymienionych w pkt 1,
- 3) informacje o wpisaniu do rejestru zabytków.

3. Grunty rolne i leśne obejmuje się gleboznawczą klasyfikacją gruntów, przeprowadzaną w sposób jednolity dla całego kraju, na podstawie urzędowej tabeli klas gruntów.

4. Rada Ministrów może rozszerzyć, w drodze rozporządzenia, zakres informacji objętych ewidencją gruntów i budynków.

Art. 21. Podstawą planowania gospodarczego, planowania przestrzennego, wymiaru podatków i świadczeń, oznaczania nieruchomości w księgach wieczystych, statystyki państwowej i gospodarki gruntami powinny być dane wynikające z ewidencji gruntów i budynków.

Art. 22. 1. Ewidencję gruntów i budynków oraz gleboznawczą klasyfikację gruntów prowadzą z urzędu terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego.

2. Osoby, o których mowa w art. 20 ust. 2 pkt 1 i art. 51, są obowiązane zgłaszać terenowemu organowi administracji państwowej stopnia podstawowego wszelkie zmiany danych objętych ewidencją gruntów i budynków, w terminie 30 dni licząc od dnia powstania tych zmian. Obowiązek ten nie dotyczy zmian danych objętych ewi-

dencją gruntów i budynków, wynikających z decyzji terenowych organów administracji państwowej.

3. Na żądanie terenowego organu administracji państwowej stopnia podstawowego osoby, o których mowa w art. 20 ust. 2 pkt 1 i art. 51, zgłaszające zmiany są obowiązane dostarczyć dokumenty geodezyjne, kartograficzne i inne niezbędne do wprowadzenia zmian w ewidencji gruntów i budynków.

Art. 23. Sądy i biura notarialne przesyłają terenowemu organowi administracji państwowej stopnia podstawowego odpisy prawomocnych orzeczeń i odpisy aktów notarialnych, z których wynikają zmiany danych objętych ewidencją gruntów i budynków, w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia lub sporządzenia aktu notarialnego.

Art. 24. 1. Informacje o gruntach i budynkach zawiera operat ewidencyjny, który składa się z map, rejestrów oraz dokumentów uzasadniających wpisy do rejestrów.

2. Informacje o gruntach i budynkach zawarte w operacie ewidencyjnym są jawne. Informacji tych udziela się nieodpłatnie.

3. Wyrisy i wypisy z operatu ewidencyjnego są wydawane odpłatnie na żądanie właścicieli lub osób fizycznych i prawnych, w których władaniu znajduje się grunt lub budynek, osób fizycznych i prawnych oraz innych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, które mają swój interes prawny w tym zakresie, a także nieodpłatnie — na żądanie zainteresowanych organów administracji państwowej i podległych tym organom geodezyjnych i kartograficznych jednostek budżetowych, w celu wykonania ich zadań statutowych.

Art. 25. 1. Na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków sporządza się terenowe i krajowe zestawienia zbiorcze danych objętych tą ewidencją.

2. Terenowe organy administracji państwowej sporządzają gminne, miejsko-gminne, miejskie i dzielnicowe oraz wojewódzkie zestawienia zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków.

3. Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa zapewnia sporządzanie, na podstawie zestawień wojewódzkich, krajowych zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją gruntów i budynków.

Art. 26. 1. Minister Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej określi w drodze rozporządzenia:

- 1) urzędową tabelę klas gruntów,
- 2) sposób i tryb przeprowadzania gleboznawczej klasyfikacji gruntów, a także rodzaje gruntów wyłączonych z klasyfikacji.

2. Ministrowie Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa oraz Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej określą w drodze rozporządzeń:

- 1) sposób zakładania i prowadzenia ewidencji gruntów i budynków oraz szczegółowy zakres informacji objętych tą ewidencją, sposób i terminy sporządzania terenowych i krajowych zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją, a także rodzaje budynków, które nie będą wykazywane w ewidencji,
- 2) sposób ewidencjonowania przez państwową służbę geodezyjną i kartograficzną przebiegu granic i powierzchni jednostek podziału terytorialnego państwa.

3. Ministrowie Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa oraz Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej, w porozumieniu z Ministrami: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, określą sposób wykazywania w ewidencji gruntów i budynków danych odnoszących się do gruntów i budynków pozostających w zarządzie jednostek organizacyjnych podległych tym ministrom.

Rozdział 5

Inwentaryzacja i ewidencja sieci uzbrojenia terenu

Art. 27. 1. Sieć uzbrojenia terenu podlega inwentaryzacji i ewidencji.

2. Inwestorzy są obowiązani:

- 1) uzgadniać usytuowanie projektowanych sieci uzbrojenia terenu z terenowymi organami administracji państwowej stopnia wojewódzkiego,
- 2) zapewnić wyznaczenie, przez jednostki uprawnione do wykonywania prac geodezyjnych, usytuowania obiektów budowlanych wymagających pozwolenia na budowę, a po zakończeniu ich budowy — dokonanie geodezyjnych pomiarów powykonawczych i sporządzenie związanej z tym dokumentacji.

3. Geodezyjne pomiary powykonawcze sieci podziemnego uzbrojenia terenu, układanej w wykopach otwartych, należy wykonać przed ich zakryciem.

Art. 28. 1. Terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego koordynują uzgadnianie usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu.

2. Ewidencja sieci uzbrojenia terenu obejmuje:

- 1) ewidencję geodezyjną, zawierającą dane geodezyjne dotyczące sieci,
- 2) ewidencję branżową, zawierającą podstawowe charakterystyki branżowe sieci.

3. Założenie i prowadzenie ewidencji sieci uzbrojenia terenu zapewniają:

- 1) terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego — w zakresie ewidencji geodezyjnej,
- 2) inne terenowe organy administracji państwowej o właściwości szczególnej stopnia wojewódzkiego albo zainteresowani ministrowie i kierownicy urzędów centralnych — w zakresie ewidencji branżowej.

4. Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa określi, w porozumieniu z właściwymi ministrami i kierownikami urzędów centralnych, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb zakładania i prowadzenia geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu, uzgadniania usytuowania projektowanych sieci oraz współdziałania między jednostkami prowadzącymi ewidencję geodezyjną i jednostkami prowadzącymi ewidencję branżową sieci.

Rozdział 6

Rozgraniczanie nieruchomości

Art. 29. 1. Rozgraniczenie nieruchomości ma na celu ustalenie przebiegu ich granic przez określenie położenia punktów i linii granicznych, utrwalenie tych punktów znakami granicznymi na gruncie oraz sporządzenie odpowiednich dokumentów.

2. Rozgraniczeniu podlegają, w miarę potrzeby, wszystkie albo niektóre granice określonej nieruchomości z przyległymi nieruchomościami lub innymi gruntami.

3. Rozgraniczenia nieruchomości dokonują terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego oraz, w wypadkach określonych w ustawie, sądy.

Art. 30. 1. Terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego przeprowadzają rozgraniczenie nieruchomości z urzędu lub na wniosek strony.

2. Postępowanie o rozgraniczenie nieruchomości przeprowadza się z urzędu przy scaleniu gruntów, a także jeżeli jest brak wniosku strony, a potrzeby gospodarki narodowej lub interes społeczny uzasadniają przeprowadzenie rozgraniczenia.

3. Postanowienie o wszczęciu postępowania w sprawie scalenia gruntów zastępuje postanowienie o wszczęciu postępowania o rozgraniczenie nieruchomości.

4. Na postanowienie o wszczęciu postępowania o rozgraniczenie nieruchomości nie służy zażalenie.

Art. 31. 1. Czynności ustalania przebiegu granic wykonuje geodeta upoważniony przez terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego.

2. Przy ustalaniu przebiegu granic bierze się pod uwagę znaki i ślady graniczne, mapy i inne dokumenty oraz punkty osnowy geodezyjnej.

3. Jeżeli jest brak danych, o których mowa w ust. 2, lub są one niewystarczające albo sprzeczne, ustala się przebieg granicy na podstawie zgodnego oświadczenia stron lub jednej strony, gdy druga strona w toku postępowania oświadczenia nie składa i nie kwestionuje przebiegu granicy.

4. W razie sporu co do przebiegu linii granicznych, geodeta nakłania strony do zawarcia ugody. Uгода zawarta przed geodetą posiada moc ugody sądowej.

Art. 32. 1. Wezwanie do stawienia się na gruncie doręcza się stronom za zwrotnym poświadczeniem odbioru, nie później niż 7 dni przed wyznaczonym terminem.

2. W wezwaniu należy poinformować strony o skutkach niestawiennictwa.

3. Nie usprawiedliwione niestawiennictwo stron nie wstrzymuje czynności geodety.

4. W razie usprawiedliwionego niestawiennictwa strony, geodeta wstrzymuje czynności do czasu ustania przeszkody lub wyznaczenia pełnomocnika — nie dłużej jednak niż na okres jednego miesiąca.

5. Z czynności ustalenia przebiegu granic sporządza się protokół graniczny lub akt ugody.

6. Ministrowie Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa oraz Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej określają rodzaje dokumentów stanowiących podstawę ustalania przebiegu granic oraz sposób i tryb wykonywania przez geodetę czynności ustalania przebiegu granic i sporządzania dokumentacji przy rozgraniczaniu nieruchomości.

Art. 33. 1. Terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego wydaje decyzję o rozgraniczeniu nieruchomości, jeżeli zainteresowani właściciele nieruchomości nie zawarli ugody, a ustalenie przebiegu granicy nastąpiło na podstawie zebranych dowodów lub zgodnego oświadczenia stron.

2. Wydanie decyzji poprzedza ocena prawidłowości wykonania czynności ustalania przebiegu granic nieruchomości przez geodetę oraz zgodności sporządzonych dokumentów z przepisami; w wypadku stwierdzenia wad-

liwego wykonania czynności, organ, o którym mowa w ust. 1, zwraca geodecie dokumentację do uzupełnienia.

3. Strona niezadowolona z ustalenia przebiegu granicy może żądać, w terminie 14 dni od dnia doręczenia jej decyzji w tej sprawie, przekazania sprawy sądowi.

Art. 34. 1. Jeżeli w razie sporu co do przebiegu linii granicznych nie dojdzie do zawarcia ugody lub nie ma podstaw do wydania decyzji, o której mowa w art. 33 ust. 1, geodeta tymczasowo utrzuwa punkty graniczne według ostatniego stanu spokojnego posiadania, dokumentów i wskazań stron, oznacza je na szkicu granicznym, sporządza opinię i całość dokumentacji przekazuje właściwemu terenowemu organowi administracji państwowej stopnia podstawowego.

2. Organ, o którym mowa w ust. 1, umarza postępowanie administracyjne i przekazuje sprawę z urzędu do rozpatrzenia sądowi.

3. Sąd rozpatruje sprawę o rozgraniczenie nieruchomości w trybie postępowania nieprocesowego.

4. Przepisów ust. 1—3 i art. 31 ust. 4 nie stosuje się do sporów wynikłych przy wyznaczaniu granic nowo utworzonych nieruchomości na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 35. 1. Na obszarach objętych postępowaniem scaleniowym sprawy sporne związane z ustaleniem przebiegu granic nieruchomości rozstrzyga organ prowadzący to postępowanie, stosując odpowiednio przepisy o rozgraniczaniu nieruchomości.

2. Sprawy o rozgraniczenie nieruchomości, toczące się przed organami administracji państwowej po wszczęciu postępowania scaleniowego, są rozpatrywane w ramach tego postępowania.

3. Decyzja o scaleniu gruntów, wydana w trybie określonym w ust. 1, zastępuje decyzję o rozgraniczeniu nieruchomości.

4. W wypadku umorzenia postępowania scaleniowego sprawy, o których mowa w ust. 2, są prowadzone przy zastosowaniu przepisów o rozgraniczaniu nieruchomości.

Art. 36. Sąd, przed którym toczy się sprawa o własność lub o wydanie nieruchomości albo jej części, jest właściwy również do przeprowadzenia rozgraniczenia, jeżeli ustalenie przebiegu granic jest potrzebne do rozstrzygnięcia rozpatrywanej sprawy. W tym wypadku sąd w orzeczeniu zamieszcza również rozstrzygnięcie o rozgraniczeniu nieruchomości.

Art. 37. 1. Wykonanie orzeczeń sądowych o rozgraniczeniu nieruchomości odbywa się z udziałem geodety.

2. Prawomocne orzeczenia i ostateczne decyzje ustalające przebieg granic nieruchomości sąd lub organ rozstrzygający przesyła z urzędu w terminie 30 dni do właściwego biura notarialnego, o ile nieruchomości te mają założone księgi wieczyste lub zbiory dokumentów, oraz do terenowego organu administracji państwowej, w celu ujawnienia ich w księgach wieczystych oraz w ewidencji gruntów i budynków.

Art. 38. Właściciele lub inne osoby władające nieruchomościami (gruntami) są obowiązane do ochrony znaków granicznych.

Art. 39. 1. Przesunięte, uszkodzone lub zniszczone znaki graniczne, ustalone uprzednio, mogą być wznowione bez przeprowadzenia postępowania rozgraniczeniowego, jeżeli istnieją dokumenty pozwalające na określenie

ich pierwotnego położenia. Jeżeli jednak wyniknie spór co do położenia znaków, strony mogą wystąpić do sądu o rozstrzygnięcie sprawy.

2. Wznowienia znaków granicznych dokonują, na zlecenie zainteresowanych, podmioty prowadzące działalność gospodarczą i inne jednostki, o których mowa w art. 11.

3. O czynnościach wznowienia znaków granicznych zawiadamia się zainteresowane strony. Do zawiadomień stosuje się przepisy art. 32 ust. 1—4.

4. Z czynności wznowienia znaków granicznych sporządza się protokół.

Rozdział 7

Państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny

Art. 40. 1. Państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny służy gospodarce narodowej, obronności państwa, nauce, kulturze i potrzebom obywateli.

2. Państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny, składający się z zasobu centralnego i zasobów wojewódzkich, stanowi własność Skarbu Państwa i jest gromadzony w ośrodkach dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej.

3. Gromadzenie i prowadzenie państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, kontrola opracowań przyjmowanych do zasobu oraz udostępnianie tego zasobu zainteresowanym jednostkom i osobom fizycznym należy do:

- 1) Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa — w zakresie zasobu centralnego,
- 2) terenowych organów administracji państwowej stopnia wojewódzkiego — w zakresie zasobów wojewódzkich.

4. Materiały z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, które utraciły przydatność użytkową, podlegają wyłączeniu z tego zasobu, przy czym ta część, która stanowi materiały archiwalne, jest przekazywana do właściwych archiwów państwowych.

5. Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa określi:

- 1) w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej, w drodze rozporządzeń:
 - a) rodzaje materiałów stanowiących państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny, sposób i tryb ich gromadzenia i wyłączania z zasobu oraz udostępniania zasobu,
 - b) wysokość opłat za czynności związane z prowadzeniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego i uzgadnianiem usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu oraz związane z prowadzeniem krajowego systemu informacji o terenie, a także za wykonywanie wyrysów i wypisów z operatu ewidencyjnego;
- 2) w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej, sposób klasyfikowania, kwalifikowania i porządkowania materiałów wyłączanych z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego;
- 3) w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami i kierownikami urzędów centralnych, szczegółowe zasady i tryb założenia i prowadzenia krajowego systemu informacji o terenie,

Art. 41. 1. Tworzy się Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym, zwany dalej „Funduszem”, składający się z funduszy centralnego i wojewódzkich.

2. Dochodami funduszu centralnego są wpływy ze sprzedaży map oraz innych materiałów i informacji z zasobu centralnego, z opłat za czynności związane z prowadzeniem tego zasobu, przekazywane w okresach rocznych wpłaty z funduszy wojewódzkich w wysokości 20% ich wpływów, a także inne wpływy.

3. Dochodami funduszy wojewódzkich są wpływy ze sprzedaży map oraz innych materiałów i informacji z zasobów wojewódzkich, z opłat za czynności związane z prowadzeniem tych zasobów i uzgadnianiem usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu, a także inne wpływy. Fundusze wojewódzkie mogą być uzupełniane dotacją z funduszu centralnego.

4. Środki Funduszu są przeznaczone na uzupełnienie środków budżetowych niezbędnych na finansowanie zadań związanych z aktualizacją i utrzymywaniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz zakup urządzeń niezbędnych do prowadzenia tego zasobu.

5. Środkami Funduszu dysponują:

- 1) Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa — w zakresie funduszu centralnego,
- 2) wojewódzkie rady narodowe — w zakresie funduszy wojewódzkich.

6. Środkami funduszy wojewódzkich administrują terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego, zgodnie z planem uchwalonym przez radę narodową.

7. Terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego przedstawiają radom narodowym projekty planów oraz coroczne sprawozdania z wykonania zadań i gospodarowania środkami funduszy wojewódzkich.

8. Środki Funduszu, nie wykorzystane w danym roku kalendarzowym, przechodzą na rok następny.

Rozdział 8

Uprawnienia zawodowe do wykonywania samodzielnych funkcji w dziedzinie geodezji i kartografii

Art. 42. 1. Do wykonywania samodzielnych funkcji w dziedzinie geodezji i kartografii jest niezbędne posiadanie uprawnień zawodowych.

2. Przez wykonywanie samodzielnych funkcji w dziedzinie geodezji i kartografii rozumie się:

- 1) kierowanie pracami geodezyjnymi i kartograficznymi, podlegającymi zgłoszeniu do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, oraz sprawowanie nad nimi bezpośredniego nadzoru,
- 2) wykonywanie czynności rzeczoznawcy z zakresu prac geodezyjnych i kartograficznych, podlegających zgłoszeniu do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego,
- 3) pełnienie funkcji inspektora nadzoru z zakresu geodezji i kartografii,
- 4) wykonywanie czynności związanych z rozgraniczaniem nieruchomości,
- 5) wykonywanie prac geodezyjnych i kartograficznych niezbędnych do dokonywania wpisów w księgach wieczystych oraz prac, w wyniku których mogłoby nastąpić zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzkiego.

3. Osoby wykonujące samodzielne funkcje w dziedzinie geodezji i kartografii są obowiązane wykonywać swoje zadania z należytą starannością, zgodnie z zasadami współczesnej wiedzy technicznej i obowiązującymi przepisami prawa.

Art. 43. Uprawnienia zawodowe nadaje się w następujących zakresach:

- 1) geodezyjne pomiary sytuacyjno-wysokościowe, realizacyjne i inwentaryzacyjne,
- 2) rozgraniczanie, podziały i szacowanie nieruchomości (gruntów) oraz sporządzanie dokumentacji do celów prawnych,
- 3) geodezyjne pomiary podstawowe,
- 4) geodezyjna obsługa inwestycji,
- 5) geodezyjne urządzenie terenów rolnych i leśnych,
- 6) redakcja map,
- 7) fotogrametria i teledetekcja.

Art. 44. 1. Uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii mogą otrzymać osoby, które:

- 1) posiadają wyższe lub średnie wykształcenie geodezyjne,
- 2) posiadają 3 lata praktyki zawodowej w wypadku wykształcenia wyższego i 6 lat praktyki zawodowej w wypadku wykształcenia średniego,
- 3) wykazują się znajomością przepisów w dziedzinie geodezji i kartografii,
- 4) posiadają nienaganną opinię zawodową.

2. Uprawnienia zawodowe w zakresach, o których mowa w art. 43 pkt 6 i 7, mogą otrzymać również osoby posiadające wyższe wykształcenie geograficzne o specjalności kartografia albo innej specjalności, po ukończeniu podyplomowego studium w zakresie kartografii.

3. Osoby posiadające w dziedzinie geodezji i kartografii tytuł naukowy profesora albo I lub II stopień specjalizacji zawodowej, nadane w trybie odrębnych przepisów, są zwolnione z wymogów określonych w ust. 1 pkt 2 i 3.

4. Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa może w uzasadnionych wypadkach, na wniosek osoby ubiegającej się o uzyskanie uprawnień zawodowych, uznać posiadanie innego pokrewnego wykształcenia i długoletniej geodezyjnej lub kartograficznej praktyki zawodowej za spełnienie wymagań kwalifikacyjnych, o których mowa w ust. 1 i 2.

Art. 45. 1. Uprawnienia zawodowe nadaje Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa lub z jego upoważnienia Główny Geodeta Kraju na podstawie wyników postępowania kwalifikacyjnego, przeprowadzonego przez komisję kwalifikacyjną do spraw uprawnień zawodowych.

2. Nadanie uprawnień zawodowych stwierdza się świadectwem. Odmowa nadania uprawnień zawodowych następuje w drodze decyzji.

3. Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa powołuje komisję kwalifikacyjną do spraw uprawnień zawodowych z udziałem przedstawicieli Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz stowarzyszeń społeczno-zawodowych działających w dziedzinie geodezji i kartografii, a także prowadzi centralny rejestr osób posiadających uprawnienia zawodowe.

4. Koszty postępowania kwalifikacyjnego ponosi osoba ubiegająca się o nadanie uprawnień zawodowych.

5. Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób, tryb i szczegó-

łowe warunki nadawania uprawnień zawodowych oraz działania komisji kwalifikacyjnej do spraw uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii.

Art. 46. 1. Osobom, które ze swojej winy dopuściły się naruszenia przepisu art. 42 ust. 3, można:

- 1) udzielić upomnienia lub
- 2) zakazać wykonywania samodzielnych funkcji w dziedzinie geodezji i kartografii na okres od roku do 5 lat.

2. W sprawach wymienionych w ust. 1 decyzje wydaje terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby posiadającej uprawnienia zawodowe.

3. W wypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, prawomocne decyzje przesyła się właściwemu zakładowi pracy, a także wykazuje w centralnym rejestrze osób posiadających uprawnienia zawodowe.

Art. 47. Jeżeli przy wykonywaniu funkcji mierniczych górniczych, asystentów mierniczych górniczych lub biegłych sądowych jest niezbędne prowadzenie prac geodezyjnych i kartograficznych podlegających obowiązkowi zgłoszenia do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, osoby wykonujące te prace powinny posiadać uprawnienia zawodowe zgodnie z przepisami ustawy.

Rozdział 9

Przepisy karne

Art. 48. 1. Kto:

- 1) wbrew przepisom art. 12 nie zgłasza prac geodezyjnych i kartograficznych lub nie przekazuje materiałów, powstałych w wyniku prac geodezyjnych i kartograficznych, lub informacji o tych materiałach do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego,
- 2) wbrew przepisom art. 13 ust. 1 pkt 1 utrudnia lub uniemożliwia osobie wykonującej prace geodezyjne i kartograficzne wejście na grunt lub do obiektu budowlanego i dokonanie niezbędnych czynności związanych z wykonywaną pracą,
- 3) wbrew przepisom art. 15 niszczy, uszkadza, przemieszcza znaki geodezyjne, grawimetryczne lub magnetyczne i urządzenia zabezpieczające te znaki oraz budowle triangulacyjne, a także nie zawiadamia właściwych organów o zniszczeniu, uszkodzeniu lub przemieszczeniu znaków geodezyjnych, grawimetrycznych lub magnetycznych, urządzeń zabezpieczających te znaki oraz budowli triangulacyjnych,
- 4) wbrew przepisom art. 18 bez wymaganego zezwolenia bądź wbrew jego warunkom wykonuje prace reprodukcyjne lub rozpowszechnia mapy, materiały fotogrametryczne i teledetekcyjne,
- 5) wbrew przepisom art. 22 ust. 2 i 3, będąc obowiązany do zgłoszenia zmian danych objętych ewidencją gruntów i budynków, nie zgłosi ich do właściwego organu w ciągu 30 dni od dnia powstania zmian, albo będąc obowiązany dostarczyć dokumenty niezbędne do wprowadzenia zmian w ewidencji gruntów i budynków nie dostarczy ich,
- 6) wbrew przepisom art. 27 ust. 2 nie uzgadnia usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu bądź nie zapewnia przeprowadzenia wyznaczenia usytuowania obiektów budowlanych, geodezyjnych pomiarów powykonalawczych i sporządzenia dokumentacji z tym związanej.

7) wbrew przepisom art. 42 bez wymaganych uprawnień zawodowych wykonuje samodzielne funkcje w dziedzinie geodezji i kartografii

— podlega karze grzywny.

2. W wypadkach określonych w ust. 1 orzekanie następuje na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Art. 49. 1. Działalność gospodarcza w zakresie prac geodezyjnych i kartograficznych, prowadzona w dniu wejścia w życie ustawy na podstawie zezwoleń przez podmioty nie będące osobami prawnymi, podlega w terminie trzech miesięcy wpisowi z urzędu do ewidencji prowadzonej na podstawie przepisów o działalności gospodarczej.

2. W stosunku do osób wykonujących prace geodezyjne i kartograficzne nie mają zastosowania przepisy ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (Dz. U. Nr 17, poz. 92).

Art. 50. 1. Dokumenty stwierdzające posiadanie kwalifikacji zawodowych, uzyskane w trybie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy, są jednoznaczne z uprawnieniami zawodowymi, o których mowa w art. 42.

2. Osoby nie posiadające uprawnień zawodowych, zatrudnione w istniejących jednostkach gospodarki społecznej na stanowiskach, do których zajmowania jest wymagane posiadanie tych uprawnień, są obowiązane do ich uzyskania w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 51. W ewidencji gruntów i budynków, założonej na podstawie dekretu z dnia 2 lutego 1955 r. o ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 6, poz. 32), oprócz właściciela, do czasu uregulowania tytułu własności, wykazuje się także osobę władającego.

Art. 52. Postępowanie o rozgraniczenie nieruchomości, wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy, prowadzi się według przepisów dotychczasowych.

Art. 53. Nieruchomości państwowe, wydzielone w związku z usytuowaniem na nich znaków geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych, urządzeń zabezpieczających te znaki i budowli triangulacyjnych, przechodzą w zarząd właściwych terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego.

Art. 54. Ustawa nie narusza przepisów:

- 1) art. 1 i 4 dekretu z dnia 6 września 1951 r. o obszarach szczególnie ważnych dla obrony kraju (Dz. U. Nr 46, poz. 341),
- 2) dekretu z dnia 6 maja 1953 r. — Prawo górnicze (Dz. U. z 1978 r. Nr 4, poz. 12, z 1984 r. Nr 35, poz. 186, z 1987 r. Nr 33, poz. 180 i z 1988 r. Nr 41, poz. 324),
- 3) art. 5 i art. 18 ust. 2 pkt 4 dekretu z dnia 23 marca 1956 r. o ochronie granic państwowych (Dz. U. Nr 9, poz. 51, z 1959 r. Nr 27, poz. 168, z 1969 r. Nr 13, poz. 95 i z 1977 r. Nr 37, poz. 162),
- 4) ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. Nr 10, poz. 48 i z 1983 r. Nr 38, poz. 173),
- 5) ustawy z dnia 24 października 1974 r. — Prawo budowlane (Dz. U. Nr 38, poz. 229, z 1981 r. Nr 12,

poz. 57, z 1983 r. Nr 44, poz. 200 i 201, z 1984 r. Nr 35, poz. 185 i 186, z 1987 r. Nr 21, poz. 124 i z 1988 r. Nr 41, poz. 324),

6) ustawy z dnia 24 października 1974 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201 i z 1989 r. Nr 26, poz. 139),

7) ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. Nr 31, poz. 214, z 1984 r. Nr 35, poz. 187, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 i z 1989 r. Nr 4, poz. 24).

Art. 55. W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. Nr 11, poz. 80 i z 1989 r. Nr 10, poz. 55) w art. 24 w ust. 4 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) przebieg granic nieruchomości w wypadkach, o których mowa w ustawie — Prawo geodezyjne i kartograficzne.”

Art. 56. W ustawie z dnia 12 listopada 1985 r. o zmianach w organizacji oraz zakresie działania niektórych naczelnych i centralnych organów administracji państwowej (Dz. U. Nr 50, poz. 262 i z 1987 r. Nr 33, poz. 180) w art. 2 w ust. 2 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) ewidencji gruntów i budynków w odniesieniu do obszarów gmin, a także podziałów i rozgraniczenia nieruchomości — w odniesieniu do obszarów nie objętych działaniem ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1989 r. Nr 14, poz. 74 i Nr 29, poz. 154)”.
Art. 57. W ustawie z dnia 23 października 1987 r. o utworzeniu urzędu Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa (Dz. U. Nr 33, poz. 173) w art. 3 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa wykonuje zadania w dziedzinie geodezji i kartografii, z wyłączeniem zadań przewidzianych w ustawie — Prawo geodezyjne i kartograficzne dla Ministrów Obrony Narodowej oraz Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej.”.

Art. 58. Tracą moc:

- 1) dekret z dnia 13 września 1946 r. o rozgraniczeniu nieruchomości (Dz. U. Nr 53, poz. 298 i Nr 70, poz. 382),
- 2) dekret z dnia 25 kwietnia 1948 r. o prawie dokonywania zdjęć aerofotogrametrycznych (Dz. U. Nr 24, poz. 160),
- 3) dekret z dnia 2 lutego 1955 r. o ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 6, poz. 32),
- 4) dekret z dnia 13 czerwca 1956 r. o państwowej służbie geodezyjnej i kartograficznej (Dz. U. Nr 25, poz. 115, z 1983 r. Nr 44, poz. 200, z 1987 r. Nr 33, poz. 180 i z 1988 r. Nr 24, poz. 170).

Art. 59. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie pozostają w mocy dotychczasowe przepisy, jeżeli nie są z nią sprzeczne.

Art. 60. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1989 r.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. K. Barcikowski
Sekretarz Rady Państwa: Z. Surowiec